

Čikaške vesti.

Otvoritev proslave v domu S. N. P. J. — Zadnja nedeljo popoldne sta bili dve novi dvorani S. N. P. J. odprti našemu občinstvu v Chicagu in okolici. Slavnost, katero so priredila čikaška društva naše jednote, je izpadla tako sijajno, da so bili priveditelji sami preseščeni. Vse ostri zimi — temperatura se je plazila okrog ničle in ulični hodniki so bili že tri dni pokriti z nevarnim ledom — je bila udeležba nepričakovano jako velika. V dveh urah, ko so bila vrata odprta pa do štirih, ko se je začel izvajati program, je prišlo v dvorano in spodnje prostore nič manj kot tisoč ljudi. Vsa čikaška društva so bila navzoča v polnem številu; prišli so tudi člani iz Wadkegana, Joliet, Kenosha, Milwaukee in celo iz La Salla. Vmes je bilo precejšnje število nečlanov, rojakov, ki so prišli pač iz radovednosti, toda niso se dolgočastili. Vsi sedeži so bili zasedeni in ljudje so stali v ozadju, ob straneh, na hodnikih in celo na stopnicah, ki vodijo v tajniške prostore.

Točno ob štirih je prišel program otvoritve. Bialkov orkester je zalgal "Koračnice S. N. P. J." katero je ugledni br. Bombardier iz Collinwooda, O. Nato je br. Jos. Veršaj od društva Slavije št. 1 in eden ustanoviteljev jednote pozdravil navzoče, ki so se prvič zbrali v lastnem domu. Sledil je mešan pevski in tamburaški zbor "Lira" s krasno pesmijo "O nevihti". Na splošno zahtevo je moral zapeti še eno pesem.

Potem je stopil na oder br. Vincent Calkar, predsednik jednote; in v kratkem govoru pojasnil pomen slavnosti. Dejal je, da so ljudje že od pamtveka zidali razne temple, katere so posvetili raznim bogovom in svetnikom. Naša jednota je zgradila svoj tempel, svoj dom, ki naj bo posvečen Svobodi, boju za svobodo. Čikaški člani ne smejo pozabiti, da je ta stavba lastnina vsega članstva v Ameriki; vsa jednota mora imeti dobiček od nje. Mi smo le oskrbniki, le zaupniki in naša dolžnost je, skrbeti, da se bo dvorana izplačevala, da pokrije stroške. Čikaški člani moramo skrbeti, da naredimo iz te dvorane središče slovenskega življa v Chicagu, da ne bodo čikaški Slovenci plačevali tujih dvoran za svoje veselice in prireditve, odkar je tukaj naša dvorana, ki primerno odgovarja vsem zahtevam. — Govornik je žel burno pritrjevanje.

Mala Tilka Udovič je nato deklamirala kratko, a jedrnatu Seličkarjevo pesem "Pravica". Tilka se je potrudila in deklamacija je bila dobra. Za njo je nastopil Cyril Jandus, pravni svetovalec jednote, ki je v par minut trajajočem angleškem govoru čestital jednoti na tako lepem uspehu, na krasno urejenem novem poslopju in modernem opremljeni tiskarni ter izrekel željo, da jednota v kratkem podvoji svoje članstvo na stotisoč. Bučen aplavz je pokazal, da se poslušalci strinjajo z njegovo željo.

Sledila je naša sopranistinja, ga. Lolly Nemanich in zapela kratko, toda zelo privlačno pesem "Planinee" ob spremljanju ga. Mary Ornovce na piano. Ko je občinstvo zahtevalo, da mora Nemanicheva še peti, je zapela "Ptičko".

Zadnji govornik je bil br. Jože Zaverinik, urednik "Prosvete". Rekel je, da nova dvorana, v kateri smo danes prvič zbrani, predstavlja trud vsega članstva S. N. P. J., predstavlja znak solidarnosti. En suženj ne šteje nič, ne doseže nič. Če se pa združi 50.000 sužnjev kapitalizma, tedaj pa ta armada še nekaj šteje in doseže. In sicer veliko šteje in doseže. Armada S. N. P. J. je pokazala že mnogokrat svojo moč in vpliv. Angleški "pilgrimi", ki so prišli pred 300 leti v to deželo, so ustvarili veliko državo. Slovenski "pilgrimi", ki smo bili pognani iz Avstrije, ker tam ni bilo več kruha za nas, tudi ustvarjamo, oziroma pomagamo ustvarjati boljše bodočnost Ameriki. Gledati moramo, da naši potomci nadaljujejo naše delo, da bomo mi še govorili, ko bomo že mrtvi — da bodo še veče naše ideje. Naša tiskarna, katero je zgradilo in postavilo članstvo jednote, mora delati za boljše bodočnost naših otrok, naših bodočih generacij; tiskati mora liste in knjige tudi v angleškem in tako ohraniti naše mladino za naše vrste in za boj, ki

Delavske novice.

(Federated Press.)

Boj pekarskih delavcev.

Los Angeles. — Organizirani pekarski delavci v Kaliforniji so si naložili \$1 izrednega ascesmenta za ta mesec, ki se. porabi za boj proti neuničljivim pekarijam B. B. Ward Baking Co. Hud boj za uniziranje pekarij se vrši v Los Angelesu in San Diegu.

Stavka klobučarjev.

West Orange, N. J. — Tu je v stavki že 200 klobučarjev, ki zahtevajo povišek plače in priznanje unije.

100.000 bresposelnih v Avstraliji.

Sydney. — Približno 100.000 delavcev je danes brez zasluka v Avstraliji. Najbolj so prizadeti metalni rudarji in transportni delavci.

Podvojitev delavskih glasov.

Vancouver, B. C. — Pri tukajšnjih občinskih volitvah so delavski glasovi narasli na 4717; pred enim letom so bili 2459.

Ford je dal "počitnice" čez božič.

Detroit. — Avtomobilski magnat Ford je zapri vse svoje tovarne, izvenzemski oddelkov, za enajst dni v svrhu inventarja. Okrog 250.000 delavcev bo imelo neprostovoljne počitnice čez praznike.

Zahteve švedskih delavcev.

Stockholm. — Organizacije kmetarjev in usnjarskih delavcev v Orebru so predložile Brantingovi socialistični vladi sledeče zahteve:

1. Sedanja buržoazna redna armada se mora takoj razpustiti in nadomestiti s delavsko-kmetako policijo.
2. Švedska naj izstopi iz lige narodov.
3. Višja zbornica parlamenta naj se odpravi.
4. Monarhija naj se odpravi.
5. Delavci naj sami sestavijo plačilne listvice.
6. Nacionaliziranje vseh vojskih industrij, rudnikov in veleposlovstev, ki imajo priti pod delavsko-kmetako kontrolo.

12-urnik v Nemčiji.

Arnsberg, Nemčija. — Tritisof delavcev v tovarni Arnsberg Ruhrwerke je dobilo ultimatum: Delajte 12 ur na dan ali pustite delo!

Odsolovitve na železnih cestih.

Green Bay, Wis. — Chicago, Milwaukee & St. Paul je obvestila svoje kolodvorske delavce, da bodo za nedoločen čas delali le pet dni v tednu.

Milwaukee. — Chicago, Milwaukee & St. Paul je začela odsolavljati delavce iz svojih delavnic v West Milwaukeeju.

Iz sovjetske Rusije.

— Rusija je imela pred vojno 50 muzejev. Danes jih ima 250. Mnogo muzejev se odpira na deželi. Mnoge bogate zbirke umetnin, ki so bile v hišah plemenitih v starem Petrogradu, so zdaj shranjene v podeželskih muzejih.

— V guberniji Vijatka so pred kratkem odkrili novo žilo železne rude, ki vsebuje več milijonov ton železa. V Krivorovski dolini so odkrili tudi novo zalogo magnetne rude.

ČIKASKA OPERA.

Repertoar od 25. do 29. decembra: V četrtek zvečer "Barber de Seville" (Šaljapin). V petek "Otello" (Rosa Raisa). V soboto pop. ob treh "Faust" (Šaljapin), zvečer "Thais". V nedeljo ob treh "Hansel and Gretel" s baleto. V ponedeljek "L'Amore dei Tre Re".

IN ZGODELO SE JE PRED BOŽIČNIM LETU 1924.

Pri plotu se našli zmarnjenega bresposelnega siromaka.

Chicago, Ill. — 30-letni Oscar Johnson je iskal in iskal pot, ki vodi v prosperiteto, katero so stari republikanske stranke napovedovali s velikim hrupom. Hodil je semintje, pogledal je tukaj, pogledal je tam, toda prosperitete ni bilo nikjer. In tako ga je pot privedla v Chicago, o katerem je slišal, da je izredno bogato in da je v njem stoisoto prilik za človeka, ki rad dela.

In tako se je znašel v velikem mestu pred Božičem, praznikom miru in sprave. V žepu ni imel centa. Znamo mu je bilo, da imajo v velikem mestu policijo, ki pazi na delavce, da ne nadlegujejo pasentov.

Znanec tudi ni imel, da bi potrkal pri njih, da ga vzamejo pod streho. In tako je prilezel do št. 625 na Zapadni Madisonovi cesti. Stisnil se je tam v kotu pri plotu, da ga ne opazi policaj in aretira zaradi vagabondaje, kajti tudi v Chicagu je v navadi, da pošitene bresposelne delavce, ki nimajo denarja, smerjajo z vagabondij in jih za nekaj dni pošljejo v mestno bastiljo, da delajo tam pokoro, ker niso odirali drugih in tako poskrbeli, da so postali milijonarji.

V kotu pri plotu je bil varen pred mrzlimi sunki burje in dobro mu je delo, ko je počepnil doli, se zvil v klopič, da pridrži svojo telesno toploto. Tako je zadržal.

V sanjah je pa hitelo njegovo življenje mimo njega. Spomnil se je, kako ga je mati negovala kot malega dečka. Dorastel je in postal je krepak mladenič. Tudi njemu so rojile razne sanje po glavi, kaj postane, ko doraste. Bil je krepak. Poizkusil je delati tukaj, poizkusil je tam. Ampak trdo življenje ga je nelo, da proletarec ostane proletarec, le orodje, da drugim množi premoženje. Zdalj je sam, na cesti, v tujem mestu... tam iz daljave ga gledajo dobrohotne materine oči, želeče sreče in nebeškega blagoslova svojemu sinu.

Sneg pada, burja žvižga okoli vogalov... Oscar Johnson pa spi in sanja, sanja... Zjutraj so ga našli. Bil je trd, v njegovem žepu ni bilo centa, le na njegovem obrazu se je širila neka sužna zadovoljnost, ki jo je najti le pri ljudeh, ki veliko trpe, in se pojavi, kadar to trpljenje mine.

V njegovem žepu je bilo še pisimo, adresirano nanj v Chicagu.

Vesti iz Jugoslavije.

Smrtina obsodba radi detomora ok. umora. — Dne 5. dec. se je v Ljubljani vršila poročna razprava proti 29-letni služkinji Mariji Blatnik, o kateri smo že obširno poročali o priliki njene aretacije. Njeno življenje je posledica zamerjene vzgoje in prezgodnje samostatnosti. Kot nezakonska hči l. 1919. umrle delavke Apolonije Blatnik je stopila že s 14. letom v službo in je od takrat služila pri najrazličnejših gospodarjih. Tako je začetkom l. 1921 stopila v službo pri M. T. v Novem mestu in tam koncem januarja istega leta povila dete mlekkega spola, ki ga je takoj po porodu zadavila z robcem in truplo položila pod neko smreko v bližini novomeškega kolodvora, kjer so je delj časa nato našli. Odkriti je napol razjedeno. Dasi je takrat priznala svojo krivdo, vendar ni bila obsojena radi detomora, temveč le radi prestopka neprijavljenega poroda, ker so zdravniki konstatirali, da je imel otrok tudi počeno lobanjo in se torej ni dalo več s gotovostjo trditi, da je nastopila smrt valed zaduščenja. Po prestanem šesttedenskem zaporu je Blatnikova slutila že do l. 1923. v Novem mestu. Tamkaj se je seznanila tudi s železniškim delavcem Jožefom Šafličem, s katerim je zanosila. Ko se je bližal čas poroda, je odšla v Ljubljano, ter je bila sprejeta na deželni bolnišnici kjer je dne 3. marca t. l. rodila dete ženskega spola. Dne 12. marca je bila nato odpuščena iz bolnice. Pri odhodu je vzela iz štampljke deželne bolnice. Odšla je na ljubljanski kolodvor in si kupila vozni listek za Novo mesto. Med vožnjo pa ji je stopilo jasno pred oči, da s otrokom pravzaprav ne more nikamor in prišlo ji je na misel, da bi se ga znebila. Zato je izstopila v Grosupljem in se napotila proti Rasovemu kozloču. Tam je otroka zadušila s roko in ko je videla, da ne diha več, ga je položila pod kozloček, kjer

ga je hlapec Josip Kolenc našel 31. marca že prepej najednega od podgan. Po dejanju se je vrnila v Ljubljano in stopila v službo kot dekla pri pekarskem mojstru Viljemu Bisjaku. Začela je ljubavno razmerje s hlapcem I. T., ki jo je po kmalu naznanil gosposidnji, češ da ga je spolno okužila. Gosposidnja jo je nato predala policiji, ki je takoj spoznala v nji že delj časa iskano detomorko, katero je izdal v prvi vrsti kos rjuhe s uradno štampiljko. Obdolženka je takoj primala svoje dejanje v polnem obsegu.

Današnja razprava je zmova predočila vse žalostne posledice nemarne vzgoje in lahkomišelnosti.

Porotnikom je bilo stavljeno namo vprašanje glede krivde umora, ki so ga potrdili s 11 proti 1 glasu, nakar je bila Marija Blatnik obsojena v smrt na vešilih. Predlagana pa bo v pomilostitev. Vse la je razsodbo mirno na znanje.

Potres v Jugoslaviji. — Glasom poročila prof. Belarjevega observatorija pod Triglavom so v noči 3. decembra ob 22.40 val potresomeri zabeležili precej močan, iz dveh sunkov obstoječ bližnji potres. Ognjišče je bilo oddaljeno od observatorija pod Triglavom kakih 140 kilometrov. Naslednjega dne okoli 11.29 dopoldne se aparat vnovič zabeležil manj močan bližnji potres. Ognjišče je bilo v smeri proti jugozapadu oddaljeno približno 130 kilometrov.

Hydroelektrična centrala pri Krikem. — Veliki župan ljubljanske oblasti je izdal odlok, s katerim se daje mestni občini Zagreb dovoljenje za gradnjo hidroelektričnih naprav v svrhu izrabljenja vodne sile reke Save pri Krikem, in sicer za naravni padeč reke med Rajhenburgom in Brežicami, ki znaša nad 17 metrov. O projektu smo svedobno že obširno poročali. Gradbeni troški so proračunjeni na 25 milijonov dinarjev. Gradnja bo trajala štiri leta, tako da se bo ta za Zagreb in za savsko dolino vsesajna naprava najbrže leta 1930. izročila svojo namenu.

Nexnan goljuf. — V podružnici Slovenske in Ljubljanske kreditne banke v Mariboru se je pred kratkim pojavil okrog 28letni, hrvatske govoreči, elegantno oblečen možiki in se predstavil za pooblaščenca časopisa "Ekonomist", lista za poglobljanje bančnih, tr-

Kašelj
oslabuje sistem in je vedno neprijeten. Tukaj pride na pomoč

Severa's Cough Balsam.
Teži razdraženje, odpravi pljuhost sluzov, olajša kašelj in moče preprečiti dosti resnih bolezni.

Cena 25 in 50 centov.
Vprašajte vašega lekarnara.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

PREKAJENE KLOBASE IZ PRAŠIČJEGA MESA

je nekaj posebnega in se vlija na različne načine, kot nobeno drugo meso. Rojaki! Na tisoče ljudi zahteva in vlija danes moje klobase, ker vedo kaj je dobro. Ali jih VI še niste jedli, no potem je to vaša krivda, naročite jih, pripravite se, kaj so v resnici pravzaprav prave dobre klobase.

Cena 35c funt, poštnina plačana.

ANTON LIPOLD, NAYLOR, MO.

Novo rekorde za Božič.

23	Božični svet, blagoslov in Božična darila
24	Božični glasovi
25	Rodilo se je dete
26	Slovenski godbni orkesteri
27	Slovenski karantani, voj. godba
28	Lepa naša domovinka
29	Slovenska karantana, voj. godba
30	Jugoslavinske karantane
31	Pravoslavni karantani, voj. godba
32	U boj v boj
33	Slovenska karantana, voj. godba
34	Bela Ljubljana
35	Slava našim vojakom
36	Karantana godba
37	Glasovi naših vojakov, harmonika
38	Božični svet
39	Božični svet
40	Božični svet
41	Božični svet

Cena komada je 15c. Vseh deset plačlj. poštnina priložna za vsako št. 5c. Za množično naročilo priložna 25c. poslati po pošti.

Dobite to krasno novo komado pri

VICTOR NAVINSHEK,
331 Grove St., Coney Island, Pa.

govskih in obrtnih interesov v Zagrebu. Imel je s seboj originalne naročbene liste za leto 1923, katere je bržkone ukradel v upravi lista. Na podlagi naročenih listov je izvalil od Kreditne banke 1200 Din. od Slavenske pa 200 Din. Šele po izplačilu sta obe banki opazili, da sta nasledili goljufu, ker sta list že lansko leto plačali. Ker je mogoče, da se bo tujec poskušal okoristiti na ta ali aličen način se kje drugod, so pred njim svari.

Smrt valed opeklin. — Pri sušenju lana se je v Dobrem polju pri Radovljici močno opekla 62 letna Marija Puher. Prepeljati so jo hoteli v ljubljansko bolnico, v je valed hudih opeklin že na potu umrla. Prepeljati so jo zato v ljubljansko mrtvašnico.

Lekarna in svetilo prebivalstva. — Ministrstvo za narodno zdravje namerava po vseh večjih krajih upoštevati razmerje med številom lekaru in številom prebivalstva. Vsak kraj, ki ima vsaj 2000 prebivalcev, naj dobi po eno lekarno, a krajih, ki štejejo 5000 prebivalcev, pa dve lekarni, večji kraji pa na vsakih 5000 prebivalcev po ene lekarno. V kratkem bo razpisan natečaj za nove lekarne.

Pomanjkanje pitne vode v Dalmaciji. — Iz Dubrovnika poročajo, da je v tamkajšnji okolici nastalo občutno pomanjkanje pitne vode, a manjka tudi vode za kuho in pranje. Ljudje pijejo tudi kalno vodo. Bati se je, da se valed tega pojavijo bolezni.

PRODA SE POHIŠTVO.

Sedem lepih postelj, šivalni stroj, kuhinjska omara, štedilnik (peč za kuhati), omara za obleke, in vse druge manjše potrebne stvari. Ena dobra Jersey pasma krava, štiri svinje, 50 kokoši. Tu je dobra prilika za človeka, ki želi držati do osem ljudi na hrani in stanovanju, vse je izvrstno urejeno, topla voda in kopalka, fina klet, ter studenčna voda pred hišo. Rovi tu delajo noč in dan. Uzrok moje prodaje je huda bolezen, bil sem operiran in že nad štiri mesece sem nezmožen za delo v jami. Pridite in si ogledite, ali pa pišite za pojasnila na moj naslov: Philip Urošević, P. O. Box 11, Isaban, W. Va.

KLOBASE

tako kot si jih mora srce počutiti. Te klobase so sedaj boljše kot še kdaj prej, so prava delikatesa, katerim ni para, čim več jih pojedete, tem bolj se vam dopadajo, vsaj tako trdijo in mi pišite moji tisočeri odjemalci križem Amerike.

Cena 35c funt. Pošljem od 5 funtov naprej. Poštnina plačana ako je denar poslan z naročnino. Po C. O. D. ali poštne povzetju pa vsak sam plača poštnino. Pišite in pošljite naročilo nar.

Joseph Leakovar,
610 — 14th Street, Racine, Wis.

VABILO NA VESELICO
katero priredi

Izobraževalno društvo "VIHAR"
v Kravn, Pa., prej Dunio, Pa.,
dne 31. decembra 1924 na Silvestrov večer.

Začetek zvečer ob 6 uri.

Igrala bo orkester godba pod vodstvom Jos. Dobra. Ujudne vabimo Slovence in prijatelje domače in bližnjih naselbin, da nas polnoštevilno posetijo na omenjeni večer. Za tačno postrežbo in dovolj zabave bode skrbel veselilni odbor. Pridite val in se zabavajte s nami. Vabi in kliče

ODBOR.

NOVO LETO — NOV ZAČETEK!

Mnogo dobrih načrtov lahko izvedete v novem letu, posebno pa tega, da pričnete redno vlagati Vaše prihranke. Vložite Val denar pri nas na

"SPECIAL INTEREST ACCOUNT"
Kjer bo sigurno naložen in Vam prinašal 4% obresti na leto.

Vloge, katere bomo prejeli do
10. JANUARJA
obrestovale se bodo že s
1. JANUARJEM.

Donosne polilistave v staro domovino izvršujemo točno, brzo in po smernih cenah.

FRANK SAKSER STATE BANK,
82 Cortlandt St.
New York, N. Y.

PRIDITE IZ SEVERA

PRIDITE K NAM....

Zelite prirediti hranilno ulogo ali varno investirati vaše prihranke.

Izposodite si denar na povoljne pogoje na dobro obranjena in na novo dovršene hiše.

Pošljite denar v Jugoslavijo ali druge evropske dežele.

PRIDITE IZ ZAPADA

Kupite si pri nas parobrodni listek na katero koli črto.

Ako potrebujete nasvetov v kakorini koli denarnih stvarih — naše zanimanje bode vaš uspeh.

TOREJ, PIJAVITE SE
na banko priznane po vseh Združenih državah.

KASPAR AMERICAN STATE BANK
na varno in konservativno banko

1900 BLUE ISLAND AVE.
vogal 19. ulice

CHICAGO, ILLINOIS

PRIDITE IZ JUGA

SLIKE IZ NASELBIN.

Bessemer, Pa. — Ob koncu stara leta je navada, da se ljudje razvedrijo in veselijo. Seveda delavci trpiti se ne moremo tako veseliti in zabavati kakor oni, ki ne sejejo in žanjejo, pa vendar na koncu leta se zabavajo in računajo dividende, ki segajo v tisočake in milijone, katere so zanje drugi nagarali v potu in trudu. Na koncu starega leta nam delavcem ne bo ostalo drugega nego utrjene in žuljave roke, za nameček pa bomo leto starejši.

Ampak da bomo imeli tudi mi navadni smrtniki vsaj malo veselih ur, se je odločilo društvo Krim št. 97 S. N. P. J. prirrediti veselico v proslavo dvajsetletnega obstanka naše dobre matere S. N. P. J. Tudi naše društvo Krim št. 97 je močna veja orjaka S. N. P. J., ki upam, da bomo v kratki dobi dosegli, da bomo rekli: "Pri našem društvu je nas 300 v obeh delikih." To je več kot malenkost, to je močna postojanka S. N. P. J.

Od leta 1908, ko je bilo ustanovljeno društvo Krim, do danes se ni imelo prilike, da bi nas posetil kdo izmed glavnih uradnikov S. N. P. J., a sedaj se bo to zgodilo, in sicer dne 27. decembra zvečer v Wolfovi dvorani. Dne 27. t. m. ob šestih zvečer je začetek veselice. Pred plesom je govor predsednika S. N. P. J., brata Vincenta Cankarja. Po govornu pa je ples in prosta zabava.

Cenjena bratska društva iz sosednjih naselbin in posamezni rojaki ste torej nujno vabljeni k obilni udeležbi. Ne zamudite ugodne prilike slišati govor in pogovoru pa izvrstno godbo. Sledil bo ples in kar še vse drugo, ne bom povedal. Fantje in dekleta, pa tudi moške in žene dobro nabrusimo pete, ker plesali bomo, da bo veselje. Za vso izbornost postrebo bo skrbel veselilni odbor, ki je že sedaj pridno na delu. Torej na veselo videnje dne 27. decembra zvečer v Wolfovi dvorani. Vstopnina k veselici je za moške 50 centov, ženske imajo vstopnino prosto, enako tudi otroci. Vsi v Bessemerja in okolice na proslavo in veselico društva Krim št. 97 S. N. P. J.

Bratskim pozdravom! — Matt Vogrich.

Farrell, Pa. — V odbor za Slovenski dom so delničarji izvolili za predsednika F. Kramarja, A. Valentičja za tajnika, M. Steblaja za blagajnika in F. Hribarja za zapisničarja.

Dne 27. decembra se bo vršila veselica s plesom v korist doma. Vabljeni ste vsi rojaki, da se udeležite, kajti to bo sadnja zabava za to leto, da se malo poplačamo, predno prekorajimo leto, ki nam bo pripisano, da smo leto starejši. Kolikor več nas bo, toliko koristnejše bo za novi dom.

Kakor rečeno, prične delo za novi dom prihodnje leto. Vsi skupno na delo, da se bo uspešno izvršilo, kot je bilo obljubljeno, da bi leto 1925 kaj bolj srečno in delavno.

Peter Zuban in John Žagar sta se morala podvreči operaciji na slepiču. Oba sta člana društva "Slovene", št. 262. Želim jima dobroga zdravlja.

Z delom se ne morem pohvaliti, dasi nas "trošajo" da se bo do spomlad delo pričelo z boljšo paro. Pa še sedaj ni nič boljše. Zna biti bo leto 1925 kaj bolj srečno in delavno.

Sneža je tudi toliko padla, da vemo, da bo spet belo; po dva dni leži, potem pa se zopet spremeni v črno. Ker je ravno klobasna sezona, nas pridno obiskuje s svežimi klobasami g. Jos Cigule iz Girarda, Ohio. — A. Valentič.

Akron, Ohio. — Kmalu bo zatonilo v večnost to leto, kot jih je že tisoče pred tem. Kot vselej so bili tudi s tem letom zadovoljni nekateri, za nezadovoljni pa toliko več. Da nam ravno sadnji dan v letu ne bo nepovoljen, je sklenilo društvo št. 170 S. N. P. J. v Akronu, O., prirrediti veselico dne 31. decembra zvečer ob sedmih na 121 N. Case ave.

Prišel bo Miklavž in dajal otrokom darila. Zato starši, pripeljite otroke s seboj, naj se tudi oni veselijo v vami vred. Igrala bo godba br. V. Zurea in sin. Vstopnina je za moške 50c, a 25c za ženske. Ne pozabite priti rojaki iz sosednjih naselbin, da nas bo toliko kot nas je bilo na sadnji veselici, za kar vsem hvala.

Skupno se bomo takrat veselili, se posvajali od starega leta in čakali novega. Med tem si bomo vsaj prečno in vesele nove leto

srečno željo, da bi se voščilo tudi ureničilo.

K obilni udeležbi vabi odbor. — Joseph Iman.

Luzerne, Pa. — Da bi kdo ne mislil, da je Luzerna zginila s povirja, jaz napišem kratek dopis. Delamo in živimo tako kakor hočejo drugi. Mister Kuljiš bo skrbel, da ne bomo nič imeli, kajti lažje gre kamela skozi šivankino uho, kakor bogataš v nebesa.

Kot tajnik društva št. 204 opozarjam člane, da se udeležujejo redno sej prihodnjega leta in plačujejo assessment na sebi. Lahko plača eden za več članov če je slučajno kdo zadržan, kajti jaz sem samec in bi ne videl rad, da me nadlegujete doma. Če pa kdo vseeno ne bo plačal prvi čas, bo suspendiran. To si zapomnite, da ne bo potem nepotrebnega klepetanja.

S pozdravom! — John Klanšek, predsednik društva št. 204.

Cleveland, Ohio. — Kot znano članicam društva št. 137 S. N. P. J., bi morala biti redna seja na novega leta dan. Ampak odbor je sklenil, da društvena seja se vrši 2. januarja, to je v petek ravno ob tisti uri in dvorani kot drugokrat, v dvorani št. 4, staro poslopje. Zato prosim, upoštevajte članice to, da se malo bolj seznanimo s prihodnjim pustom.

Sklenile smo, da bomo dne 10. januarja napravile veliko maškarnadno veselico v prid društvene blaginje. To je ena prvih veselic, zato vabim vse članice in občinstvo sploh, da se skupno zopet veselimo, ker veselica se bo vršila v veliki dvorani Slovenskega narodnega doma. Igrala bo izvrstna godba. Maskam se bodo delila lepa darila. Torej na noge vse, staro in mlado, zabave bo za vse.

Za dober prizgik in želja grla bo preskobljeno. Kdor je bil še kdaj na veselici društva Naprednih Slovencev, je bil vesel s veselilnim srečam domov. Ampak sedanja bo še čez dosežanje prireditve, ker bodo udeleženci tudi vsi prijatelji izmenjeni. Povedala bi o tem, pa mi je prepovedano dati v javnost. Za obilo udeležbo se priporoča društvu Naprednih Slovencev. — Mary Baft, tajnica.

Girard, Ohio. — Poročila iz naše naselbine so bolj redka zadnje čase. Vzrok se najde v preveliki mržnji med našimi ljudmi. Če se kdo za kako stvar zanima, da bi bila v splošno korist vseh drugih, ga drugi začne hitro kritizirati brez premisleka in tako ostane pri starem.

Ko sem jaz prišel pred šestimi leti na Girard, se je naselbina baš lepo razvijala. Velika stavka leta 1919 nas je dosti razdvojila in še vse tisto bi se zakrpal, da bi bili malo bolj s premislekom ravnali. Mnogo poštenih rojakov, se je napotilo sodilo in obsodilo brez pravih dokazov in krivično obsojanje poštenega človeka hudo zloba. Pa še vedno je mržnja med nami.

Rojaki, pustimo nazadnjaško stvar na miru, ker nas pelje samo v pogubo, saj smo vendar ljudje, ki se damo pogovoriti med seboj. Morda bo kdo rekel, da so med drugimi narodi ravnoteža razmere. Resnica je, da so med vsemi, ali niso vsi kakor smo mi, drugih je več in delajo za napredno stvar. Mi pa nič, samo jame si kopljemo. Ne smem reči, da je po vseh naselbinah tako.

Čas prihaja, kar vidi vsak, ki se zanima, da nas zdrobi ravno nesloga, če jo bomo gojili. Energični narod, kot smo Slovenci, je zmožen vsega, je pa treba aloge med nami. V svobodni Ameriki lahko pokazemo, kaj znamo. Naši bratje v starem kraju so še zmerom v farovških verigah, njim ni toliko zamere.

Ako človek na splošno pogleda, se čudi, koliko so Slovenci napredovali v Ameriki v tako kratkem času. Koliko bi še le bili, ako bi bili delali složno od začetka. Slovenci po vseh naselbinah, ako hočemo dobiti našo mladino, tu rojeno, v naše vrste, moramo drugače ravnati, da se ne bo tu rojen Slovenec sramoval svojega človeka. Naše S. N. P. J. ima lepo bodočnost, ako mladina sama stoji za njo. Mladinski list je nekaj zelo dobrega in še veliko drugih stvari bi se napravile v posameznih naselbinah, ako bi bili složni, da bi mladino bolj obrabali. Imeti moramo mladino za seboj, ako hočemo mnogo dobrega obstanaka za vse.

Vrniti se moram nazaj v Girard, ker moj namen je bil opisati bolj tukajšnje razmere. Lepa stavba Slovenskega doma v Girardu, O., se bliži na prijetnem prostoru v ponos naših Slovencev, a koravno se jaz ne morem ponahati, da sem kaj pripomogel. Ni bila dana prilika. Imel sem

tudi vzrok, ali pripravljen sem pa povsod pridružiti se napredni stvari in pomagati za napredek v splošnem.

To je mogoče le v slogi, zato proč s mržnjo, pričnimo novo leto nanovo, pozabimo stare stvari.

Star resničen govor pravil, da junak je tisti, ki samega sebe premaga in sovražnikom odpusti.

Še nekaj bi svetoval rojakom tu in povsod, da se zanimajo kolikor mogoče za državljanske papije. Reči moram, da smo dobili girardski Slovenci lepo število novih državljanov, ali še več jih moramo, dokler ne bodo vsi državljani, moški in ženske. Prej ne smemo odnehati. Jaz sem pripravljem vsemu pomagati v tej zadevi in dati pojasnila, kdor ne ve sam, kolikor je v moji moči. V tem namreč vidim delavsko bodočnost v Ameriki, da se zanima za pravice, ki jih ima na volilni dan, ter jih zna izrabiti.

Zdaj sicer še ne moremo dosti, ker prevelika je denarna mošnja. Ustanavljamo pa lahko še politične klube, da se v njih poučujejo nevedni ljudje o stvarih, katere potrebujejo. Ni več časa spanja, treba je prebujenja. Dasi so nekateri tu že dvakrat predolgo, še nimajo državljanških pravic, zato pa je neobhodno potrebno, da se takoj potrudijo zanje, da bi pomagali na volilni dan izvoliti za delavstvo prave ljudi. Dokler se ne bomo bolj politično zanimali, nas bodo Amerikani vedno zmetali. Ne pozabite, da je 72 odstotkov delavcev v Ameriki. Kdo pa je bil izvoljen 4. novembra?

Vsem Slovencev v Ameriki srečno leto 1925 in obilo napredka. — John Juvantič, član S. N. P. J.

Naši odri.

"Županova Micka."

Meadow Lands, Pa. — Dramski klub "Triglav" vzpizori Antona Linhartova komedijo "Županova Micka" v dveh dejanjih. Pririditev je v korist društvene blaginje društva "Avgust Bebel", št. 259 S. N. P. J.

"Županova Micka" je najstarejša in prva v slovenskem jeziku predstavljena igra. Prvič je bila igrana po diletantih v ljubljanskem gledališču leta 1789 ter je potem ostala pozabljena celih 50 let, nekaj radi tega, ker slovenska beseda takrat skoraj ni smela biti spregovorjena na edinem odru v Ljubljani, nekaj pa radi drugih zaprek.

Naš dramski klub se je odločil, da pokaže, kak je bil začetek slovenske drame.

Ob dvajsetih ponoči pa naši mali predstavitvi odhod starega in prihod novega leta. Živo sliko je priridil in tudi besede sestavlil dramski klub Triglav. V nji nastopi trinajst dečkov in 13 deklet. To bo nekaj čisto novega za Meadow Lands. Zatorej prijatelji lepe zabave in ljubitelji dramatik, na svidenje. Dramski klub upa s tem pokazati, da s njega ustanovitvijo ni bil napravljen sadnji izidih umirajočega, ampak prvi resnični korak k napredku na kulturnem polju v meadovlandski naselbini. — Poročevalec.

"Španska muha."

Chicago, Ill. — "Veseli se pa! Pogledaj ga sinkota, kako se ti smejlja!" — Spoštovani gospod Cekin je bil v dvomih, ampak plačeval je pa vendar, samo da ga gledališka plesalka ne izda njegovi častitljivi soprogi, ugledni dami in predsednici moralnega društva za varstvo devišstva. Fotografijo svojega "sinkota" je skrbno hranil in skrival pred svojo visoko moralno gospo soprogo. Kaj bi bilo, če ona zve ...

Navihanka ga je vlekla štiriindvajset let, da je plačeval ubogi Cekin. Kaj pa je preostajalo drugega grešniku, bogatemu tovarnarju, ki je kakor drugi "očetje" ravno tistega sina, skričal prepovedani greh iz mladosti.

V šaloigri "Španska muha" nastopi dvajset oseb. Tretjina do smrti zaljubljenih, dve šestini tvorijo stari grešniki, ki trepetajo pred razkrinkanjem kot zakonski očetje istega sina, šestino tvorita moralni dami, predsednici moralnih društev za obrano devišstva. Vrh vsa je eden tudi prismojčen.

To je čisto lep "bunch", ki bo v nedeljo po Novem letu zabaval udeležence pri predstavi "Španska muha" v dvorani Č. S. P. S. na 18. cesti blizu Racine ave. Kdor se hoče veselo zabavati, naj pride k predstavi 4. januarja. Vstopnice so že zdaj na prodaj pri članih soc. kluba št. 1. J. S. Z. — Publikacijski odbor kluba št. 1. J. S. Z.

Vesti iz Primorja.

Senzacionalna aretacija. V Vidmu je bil te dni aretirani bivši tajnik furlanskih anaparijev (fašistov), geometer, Ubaldo Domini. Aretiranec se je hotel potom izmisljenega ropa polastiti znatne vsote 177 tisoč lir. Take ljudi so imeli fašisti v svoji sredi! Potem ni čuda, da lezejo na celi črti nazaj.

Prva civilna poroka v Rodiku pri Trstu. — Zadnjega novembra se je vršila v Rodiku pri Trstu prva civilna poroka v rodilski občini. Služaj je nanasel, da je poročil oče-zupan svojo hčer. Pašudno naključje, ko velja zakon o civilni poroki v Rodiku že dolgo.

Obešil se je — in oživel. — 27-letni telek Herman Štok iz Trata je oženjen, stanuje v ulici Istituto in ima 26-letno ženo Alojzijo. Do nedavna je Štok delal, služil denar in ga nosil domov; a ženo sta živila v najlepšem soglasju. Naenkrat pa je nastopila izprememba: Štok je začel mrziti delo, vdal se je postopajtu in delal načrte, kako bi se dalo živeti brez službe. Znano pa je, da je sedaj za take reči zelo jalova sezona, zlasti v Italiji. In tako se je Štokova mržnja do dela malčevala nad njim samim. Na domače vrata je potrkala beda, nastopilo je pomanjkanje. Izsmili so se prepri, očitki in celo pretepi. To se je ponovilo večkrat in tudi 4. dec. Po vročem besedniškem boju je odšla žena jutraj na trg po zelenjavo. Moš je ostal doma v postelji in poležal.

Kmalu pa mu je prišlo na um, da nima njegovo življenje nobenega smisla, ker pešeni globi nikomur ne letijo sastonj v usta. Po tem prevdaru je vstal, se umil in oblekel, zabil v podstrešno okno železne kavelj, polakal vrvi in se obesil. Smola pa je hotela, da je pri obešanju zdrobil šipo v oknu. Neka sosed, ki je alihala zvenketanje šip, je teka gledat kaj se godi. Ko je videla, da moš visi na kavlju, je urno tekla na rešilno postajo, odkoder se je pripeljal zdravnik s dvema bolničarjema. Štok je bil še nezavesten ter ni kazal nobenega življenjskega znaka. Bolničarja sta menila, da je moš mrtev, zdravnik pa ga je vendarle poskušal rešiti. Trudil se je tričetiri ure s umetnim dihanjem in sree je po dolgem preledku zopet začelo utripati. Po injekciji kofeina so spravili štoka v bolnišnico, kjer je prišel zopet k sebi.

Ker nastopi pri obešanju smrt običajno zelo hitro, je Štokov služaj pravešiti žudeč. Samomorilec pa si bo gotovo zapomnil, kdaj je storil neduhoviti poskus prostovoljne preselitve na oni svet.

Slovenska Narodna

Ustanovljena 9. aprila 1904.

Podporna Jednota

Inkorp. 17. junija 1907. v državi Illinois.

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Izvrševalni odbor:

UPRAVNI ODESEK:

Preradnik Vincent Calahar, podpredsednik Andrew Vidrich, R. F. D. V. Box 103, Johnston, Pa., gl. tajnik Matthew Turk, tajnik bolniškega oddelka Blas Novak, gl. blagajnik John Vogrich, urednik glasila Jos Zavertnik, upravitelj glasila Filip Godina.

POROTNI ODESEK:

John Underwood, predsednik, 2657 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill., Martin Zelenikar, Box 276, Barberton, Ohio, Fred A. Vidar, 2403 S. Hamilton Ave., Chicago, Ill., John Terdel, Box 22, Strabane, Pa., John Gerich, 414 W. Hay St., Springfield, Ill.

BOLNIŠKI ODESEK:

OSREDNJE OKROŽJE: Blas Novak, predsednik, 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VZHOODNO OKROŽJE: Jacob Ambrosi, Box 286, Moon, Run, Pa., John Gerich, 14821 Pepper Ave., Cleveland, O.

ZAPADNO OKROŽJE: Anton Sular, Box 104, Green, Kans., za javnospos. Max Mare, Box 186, Buhl, Minn., za seversopos. Mike Zugel, 5453 S. Winchester St., Murray, Utah.

Nadzorni odbori:

Frank Zalta, predsednik, 3438 W. 26th St., Chicago, Ill., Frank Samrak, 4617 Prosser Ave., Cleveland, O., William Sitter, 9404 St. Clair St., Cleveland, Ohio.

Zdravstveni odbori:

Preradnik: Frank Alst, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill., John Oren, 2635 W. 26th St., Chicago, Ill., Jos. Sank, 6404 Orton Ct., Cleveland, Ohio.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 6323 St. Clair Ave., Cleveland, O.

POZOR! — Korrespondenca s gl. odborom, ki deluje v glavnem uradu, se vrši takole:

VSA PISMA, ki se nanašajo na poslo gl. predstodnika se nanašajo Predstodniku S. N. P. J., 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODPORE SE NASLOVE: Bolniške tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

DENARNE POSILJATVE IN STVARI, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote vobse oz. naslovi: Tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE V EVE I Z BLAGAJNIŠKIMI POSLI se pošiljajo na naslovi: Blagajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vse politične glode poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošiljajo Frank Zalta, predsednik nadzornega odbora, 414 Hay St., Springfield, Ill.

Vsi priroci na gl. porotni odeski se naj pošiljajo na naslovi John Underwood, 407 W. Hay St., Springfield, Ill.

Vsi dopisi na drugi spisi, nenaslovi, oglaš, naročila in spili vse kar je v zvezi s glasilom jednote, naj se pošilja na naslovi: "Prosveta", 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

MESTNI VODOVODNI ODELEK VAM ŽELI DATI BOLJŠO POSTREŽBO S VODO, KO ČETE LI POMAGATI?

Chicaški vodovodni sistem pumpa povprečno 275 galon vode vsak dan, za vsakega moža ženo ali otroka v mestu, to je več kot se jo pumpa v kateremkoli mestu sveta.

In s vsem tem postrežba s vodo ni vselej zadovoljiva; tisoče ljudi večkrat ne dobi vode, ki jo resnično potrebujejo.

To la razlaga, ker pumpana voda ne koristi nikomur. Je izgubljena, valed pušanja in velike potrate. Ker se mora pumpati toliko vode je nemogoče isto dobro predstati. Ne odloči ne denar in ne oprava. Temveč, se mora isto primečavati s klorinom, da je tako zdrava za piti, ki pa je nezadovoljiva in ne praktična metoda.

Chicaška potrata vode je povzročena le valed tega, ker je tu v navadi takosvana "splošna cena" vodi po kateri devetdeset odstotkov prebivalcev, ki rabi vodo tudi tako plačuje. Ti plačajo eno "fikeno" ceno letno, če rabijo ali ne vodo. Prav malo jih je, ki se zanimajo in pazijo kako in koliko vode se porabi. Ti je nemarno tratijo in ne pazijo na popravne.

Vodovodni oddelek, vam nikdar ne more dati dobre in točne postrežbe pod temi pogoji in takim sistemom. Ako to ostane se bo stvar vedno slabšala in dovolj vzroka za podražanje vode. Ta sistem ni praktičen in tudi ni pošten. Valed tega bi se moral odpraviti.

Druga mesta so odpravila potratu in zanemarjanje s vodo s uvedbo metričnega sistema. Z metrom v vsaki hiši, količina uporabljenve vode v vsaki hiši je natančno zabeležna in lastnik ali stanovalec plača le za vodo kafe-ro je porabil nič več nič manj.

Skušnja v drugih mestih je dokazala, da absolutna dovoljna količina prediščene vode s močnim pritiskom in po zmerni ceni, se lahko preskrbi po metričnem merjenju sistemu.

Ali ste vi privolji pomagati mestu Chicagu uvesti tak sistem?

UHAJANJE IN IZKAPLJANJE VODE

Uhajanje vode v vodni opravi, kapljanje na pipah, dorvoljena noč in dan, ostvari težkoče na silo vodovodnega sistema in ga onemogoči zadovoljiti v skrajnih potrebnih perijodah v letu dobiti dovolj vode prebivaleem, ki jim zakonito pripada, ko se rabi vode do skrajnosti.

In ti časi, ko je absolutno sila in potreba vode največja, je navadno tako, da polovica mesta ne dobi dovolj vode, ker druga polovica potratu več kot njih delež in kajpak tudi več kot je plačajo.

Merjenje po vedovodnem oddeku kafe, da Chicago pumpa

povprečno 275 galon vode na osebo dnevno. Cleveland, ki dobliva vodo na enak način pumpa dnevno le 137 galon vode na osebo, a vseeno ima v Clevelandu vanj dovolj vode, ki jo potrebuje in vsak čas.

Pritisek vode je vedno dober in močan in mesto, da bi kurirali vodo s klorinom, da se umore glivice, se daje ljudstvu dobra čistota voda. Vsa voda v Clevelandu je merjena in stane vsako družino v splošnem veliko manj nego v Chicagu. (Adv.)

DA SKUHAŠ DOBRO PIVO. PIŠI PO NAŠE PRODUKTE.

Imamo v zalogi slad, smelj, sladkor in vse druge potrebščine. Poskušajte in se prepričate, da je doma pri vas, kuhani vodno in najboljši in najcenejši.

Greccorijam, sladničarjem in v proizvodnjo slačenine damo primeren popust pri vsjih naročilih. Pišite po informacije na:

FRANK OGLAR,
6401 Superior Avenue, Cleveland, O.

Za božič.

VICTOR PLOŠČE PO 75c.

Dobite edino le pri nas.

00000	Tiša noč, sreča noč. (Gruber) — Godina.
00000	Sreča noč, Snajdova-Jana, Gorenj Polje.
72429	Krisenlet, Franjo Potokelj, Anzi Sveti s ubom deli. Polje.
72430	Epifanijska koroščina. — Poljska koroščina. — Goldenanova godba.
72431	Erubljena pes. — Poljskejša koroščina. — Viktor Orkoster.
72432	Veseli druž. Polje.
72433	Muskrat. Harmonika s godb. Polje.
72434	Dvele skupnosti za dekleta. Hala in Payel. Simfona s harmoniko.
72435	Gorenjski valček. Harmonika. Na skok skoki. Harmonika.
72436	Vahilo. (H. Hudec). — Pastirček. (H. Hudec). — Moški chor, New York.
72437	Marška valček. Walter Band.
72438	Glazbeni valček. Walter Band.
72439	Strežava (Hudec). Keti.
72440	O Janku. Valček. Harmonika godba.
72441	Karolciška koroščina. — Holstschacker koroščina. — Narodna godba.
72442	V divni dolini. Polje.
72443	Kravana Marška. Valček. — Kravna Band.
72444	Brez nade. Polje. Črška godba.
72445	Krška godba s vrženjem.
72446	Svečeni sm. st. Polje R. Hudec. Slovenski Slovenci. Polje R. Hudec.

Za poštno pošljite 85c. Cenile nastoj. Pravo glasno Victorjevo prodajalno od—\$25.00 do \$400, s harmoniko ali brez harmonike.

IVAN PAJK,
24 Main St., Conemaugh, Pa.

Božič

se približuje in vsak, ki se spomni svojih roditeljev, otrok, žene in prijakov, naj se potruži poslati jim

DARILO

za veliki praznik.

Jaz pošiljam denar v Jugoslavijo hitro, ter varno in plačam v

DINARJIN ali DOLARJIN

Plašite po cenik.

EMIL KISS BANKIR

133—2nd Av., New York, N. Y.

Prodajam "Gifts" —

Na vlogo plačam 4% obresti!

Javni notarski uradi!

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
Cena oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.
Naročnina: Zedinjena država (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 na pol leta in \$1.25 na tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 na pol leta, \$1.63 na tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.
Naslov na vsa, kar ima stik s urednikom:
"PROSVETA"
2637-59 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.
"THE ENLIGHTENMENT"
Organ of the Slovene National Benefit Society.
Owned by the Slovene National Benefit Society.
Advertising rates on agreement.
Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.
"MEMBER OF THE FEDERATED PRESS"

Datum v objavi n. pr. (Nov. 20-24) poleg valnega imena na naslovu pomeni da vam je s tem dnem potekla naročnina. Poslovite se pravočasno, da se vam ne utvori lič.

S. N. P. J., NJENO DELO IN NJEN RAZVOJ.

Svobodna misel je napredna, konstruktivna in logična. Taka je bila, ko je prvi človek pred tisoč in tisoč leti pobral kamen in ga vrge. Spoznal je, da je povečal svojo moč. In taka je danes, ko izumeva čudezne stroje, ki odvzemajo človeku težko delo. In tako ustvarja pogoje za odpravo mezdne sužnosti.

Njo vidimo učinkovati v vseh vedah in znanostih in tako pripravljati tla novi človeški družbi, ki bo res človeška in v kateri bodo odpravljene vse forme sužnosti.

Korak za korakom si človeštvo gradi pot v to novo družbo, poslužujoče se sredstev, katere je izumila svobodna, konstruktivna, napredna in logična človeška misel. Proti tej misli učinkuje konzervativna misel, ki želi staro ohraniti za vsako ceno, ker koristi gospodujočemu razredu.

Ti boji se odigravajo v političnem in gospodarskem življenju, na znanstvenem in umetniškem polju. Povsod pa zmaguje svobodna, konstruktivna, napredna in logična misel, čeravno je vedno v manjšini. Njena čudovita zmogovitost je v njeni resnici, konstruktivnosti, naprednosti in logiki. Odpor reakcionarnih sil proti nji je zastoj.

Včasih se zdi, da reakcija zmaguje. Ampak to je le navidezno. Reakcija se lahko vpira, kriči, kot da zmaguje, ampak ona se tudi takrat umika, ko proglašja svojo zmago.

Svobodna, konstruktivna, napredna in logična misel lahko koraka hitreje na svojem potu za dosego najvišje palme človeške kulture, lahko pa tudi počasneje. Njen korak je večalimanj odvisen od izobrazbe in zavednosti ljudskih mas.

Slovenska narodna podpora jednota je prevzela nalogo, da izobrazuje del te ljudske mase. Ta ljudska masa so zanj slovenski izseljeniki, ki stremijo po spopolnjenju svoje izobrazbe, po spoznanju resnice in ki so pri volji delati konstruktivno za izboljšanje življenjskih razmer v sedanji človeški družbi in pri gradnji boljše človeške družbe od sedanjega.

V ta namen izdaja S. N. P. J. svoj list, knjige in knjižice in podpira dijake. Tako dela naša jednota, da se izobrazujejo vsi člani, drug od drugega: tisti, ki uče, in tisti, ki se uče.

V prejšnjih poglavjih je bilo povedano, kaj je jednota dosegla s to metodo poduka. Ampak to, kar je dosegla ni še njen končni cilj, temveč je napravila le nekaj korakov po poti napredka naprej.

Namen jednote je podpirati svoje člane duševno in jih povzdigniti kulturno z zbujanjem prave demokratične zavesti na temelju prvega odstavka načelne izjave, resolucij in drugih zaključkov, sprejetih na konvencijah, pri splošnem glasovanju ali po glavnem odboru. Tako se čita v pravilih na petnajsti strani.

Te besede govore jasno, da ni namen in cilj jednote samo podpirati bolnike, pohabljenice in izplačevati posmrtnino dedičem za umrli člani, ampak da sta namen in cilj S. N. P. J. veliko višja, kajti njena naloga je, da dela nepretrgoma in povsod za dobrobit svojih članov, dokler so zdravi in delozmojni.

Človek ne potrebuje podpore le takrat, kadar je bolan ali pohabljen. Tudi njegovi dediči ne potrebujejo samo takrat podpore, kadar on umrje. Ampak človek potrebuje še drugo podporo, ki je zanj in njegove svojce veliko bolj važna od podpore v bolezni in njegovim dedičem po njegovi smrti, ker ga ne vodi le na pot gospodarske samoosvoje, ampak ga uči in pripravlja, da bo lahko gospodaril v taki človeški družbi, v kateri ne bo sužnosti.

To se pa doseže le tedaj, ako človek razume gospodarstvo v sedanji človeški družbi in ga z drugimi svojimi tovariši tako vodi, da gmotno koristi vsem organiziranim bratom in sestram, da ne omagajo gospodarsko in se pogreznejo v nižino, dokler se človeška družba nahaja na potu v boljše forme, v kateri postanejo jednote in gospodarske zadruge nepotrebne.

(Dalje prihodnjič.)

Smo li neumrljivi?

Pod naslovom "Neumrljivost in pomlajenje v moderni biologiji" je izdal Metalnikov, član Pasteurjevega inštituta v Parizu, knjigo, ki bo zanimala vse tiste, ki se pečajo z mislimi o starosti in o smrti.

"Po vsem, kar smo navedli, smemo biti prepričani, da je neumrljivost osnovni atribut vseh živih bitij," trdi avtor ob zaključku svojega dela in še dostavlja: "Starost in smrt ne tvorita nič več odlomka organskega življenja". Oglejmo si torej ob njegovi knjigi pot, kako je avtor dospel do gornjih zaključkov.

Večina religij filozofskih sistemov pripisuje duši neumrljivost. Znanost se je vedno o tem vprašanju skeptično izjavljala. Ta trditve se namreč zdi v očitnem nasprotju s vsem, kar nam je znanost o življenju životin. Ta se porode iz majkenega semena, ki se razvije v embrion, iz njega pa dozorel organizem, ki raste, se stara in nekega dne umre, to se pravi, da izginejo vse tiste lastnosti življenja, ki ločijo živo bitje od mrtve materije. Nobena znanost pa še ni mogla dokazati, da se v trenutku smrti tudi "duša" ne pogrezne v nič obnem s telesom in da hivi onstran smrti novo življenje. Celo biologi sami ne uvidevajo možnosti ločitve duše od telesa, tako orke in neločljivo so vezi, ki spadajo vse naše psihično doživljanje s telesnim življenjem. Zanje bi mogla obstojati neumrljivost duše le v neumrljivem telesu. Kaj pa, če je telo neumrljivo? Če je naš organizem v resnici neumrljiv? In to je baš ona teza, ki jo skuša profesor Metalnikov v svojem delu znanstveno dokazati.

Smrt je pojav, ki ga doživlja le človek in višje razvite živali. Smrti pa ne poznajo niti rastline, niti ne živali, stoječe na najnižji stopnji razvoja, tako zvana protozoa. Ta so pogosto sestavljena iz ene same celice, ki jo v mikroskopu jedva opazimo, pa so vendar deležna bistvenih lastnosti, ki karakterizirajo višje živali. Gibljejo se same, se prehranjujejo, ličejo hrano, love živalce, ki so še manjše od njih, odgovarjajo na različne dražljaje in se množe. Toda njihova množenje se ne vrši s pomočjo posebnih organov kakor pri višje razvitih živalih, marveč s delitvijo celotnega njihovega organizma v dva enaka dela. Navadni infuzoriji, ki živijo v sladkih vodah, se tekom 24 ur dele enaki dvakrat. Vsaka tako nastala celica nadaljuje isto življenje, kakršno je žival prvotna celica, t. j. se hrani, raste in se potem sopet razdeli v dva dela. In v tem krogotoku ne bomo nikdar našli teli na pojav naravne smrti, ki je tako značilna in vseobča za visoko razvite živali. Infuzorij pogine le, če n. pr. dodamo vodi, v kateri živi, kakih škodljivih snovi ali pa če jo segrejemo; nikdar pa ne umre valed starosti.

Poizkusi v tem segajo daleč nazaj. Prve poizkuse je delal že Saussure leta 1879. Vrgel je infuzorij v vodo in pred njegovimi očmi se je razdelil v dve polovici. Čez štiri dni že ni bilo več mogoče prešteti vseh nastalih živali. Kljub temu so nekateri zoologi mislili, da ima tudi ta način razmnoževanja svoje meje in da tudi infuzorije čakata konec koncev starost in smrt.

Toda najnovejša raziskovanja profesorjev Joukovskega iz Heidelberga, Koulaginskega iz Petrograda in znanega Weissmana in še drugih so dovedla do nasprotnih zaključkov. Najbolj poznani pa so poizkusi, ki sta jih delala že od leta 1907. dalje profesorja Woodruff in Metalnikov v Carškem selu. Ko je izbruhnila 1. 1917. revolucija, sta morala prenesti sedež svojega delovanja na Krimsko univerzo. Vzela sta iz akvarija posebno vrsto infuzorij, Paramoecium caudatum, in dobila iz njega v 13 letih 5000 generacij. Študirala sta pri tem podrobno pogoje razmnoževanja in prehrane te male živali in dognala tudi vzroke, ki jim povzročijo bolezn in celo smrt. Teh vzrokov je precej in so navidez zelo nedolžni. To je še sreča, kajti sicer bi se ta živalica pri svojem ogromnem razmnoževanju strahotno razširila. Naj govore številke!

Če se vsak infuzorij deli na dan le enkrat (v resnici se večkrat), dobimo v 30 dneh 1,073. 741.324 infuzorijev. V dveh mesecih bi bila množica infuzorijev toliko, da bi jo bilo težko izraziti s številkami. Zato jo bomo raje izrazili na praktičnejši način s dimenzijami. Če gre v 1 mm³ o-

kradlo 1000 infuzorijev, dobimo v 40 dneh 1 milijardo mm³ infuzorijev, t. j. 1 m³ živali. V dveh mesecih bi jih že bilo 1 milijon m³ in v štirih mesecih bi velikost posode, ki bi jo napolnili infuzoriji, že presegala vsebino naše zemlje.

Po Woodruffovem računu izide iz enega infuzorija v 7 letih 447^a generacij. Če bi vse te celice živele, bi njih število napolnilo posodo, ki bi bila 10 tisočkrat večja od naše zemlje. Kdor premišljuje o teh številkah, mora uvideti izredno razmnoževalno moč male mikroskopične celice.

V par stoletjih bi ob ugodnih prehranjevalnih in razmnoževalnih pogojih ena sama živa celica napolnila s svojimi potomci ves naš vesolje s solncem in planeti vred.

Kdo bo torej upal trditi, da ni celično živo bitje neumrljivo?

Stavke v Rusiji.

Moskva. (Piše Anisa za Fed. Press.) — Kako se izravnavajo delavski spori v Rusiji? Zadnje poročilo vsrusskega centralnega delavskega sveta podaja v tej zadevi zanimive informacije. Stavke se pojavijo, ampak tudi oddale ne tako pogosto kot po drugih državah. Izravnavane pa so običajno v prilog delavcev.

Ko se nespornosti pojavijo, jih prvo vzamemo v pretesne odbore za plačilne lestvice in odborniki stavarjev, katerih je obojih enako število. Ko se zastopniki ne morejo pogoditi, navadno zahtevajo razsodišče od strani delavskega departmanta, kateri vzdržuje svoje sodišče.

V sto delavskih sporih, pri katerih je bilo prizadetih 420.000 delavcev in koji so prišli pred lokalna razsodišča leta 1923, jih je bilo 15% odobrenih v prid podjetnikov, 45% v dobro delavcev, 40% pa je bilo rešenih s kompromisom. Spori, ki so dosegli višja razsodišča, so bili važnejši, ker v njih je bilo prizadetih 1.600.000 delavcev. V teh sporih je bilo 15% odobrenih v svrhu podjetnikov, 15 do 20% v prid delavcev, 66 do 70% pa s kompromisi. Skozi vsi spori so bili radi sklepanja kolektivnih pogodb.

Stališče unij s ozirom na stavke v vladnih podjetjih sloni na principih, da v državi delavcev stavke ne morejo biti smatrane kot pravilni način za izravnavanje sporov in stavke naj se same uvrstijo proti birokratičnemu nastopanju vladnih oblasti, v katerih naj bi stavke ne samo končale spor v zadevi, za katero gre, temveč tudi s odstavitvijo odgovornih voditeljev za slabe razmere. Samo v malo številu slučajev, 11 stavk tiskajoših se manjših podjetij, so bile unije primorane za stavkati. V drugih slučajih sporov so poklicali vodstvo pred arbitracijsko (razsodiščno) sodišče.

Navadni vzroki stavk po kapitalističnih državah so radi številnih delovnih ur, priznanje unije, delovne razmere itd., kakoršnih pa ni v Rusiji, kjer so vsa ta vprašanja rešena po zakonu. Zakasnitev pri plašanju mezd je bil eden glavnih vzrokov v vladnih podjetjih za stavke.

Stavke v privatnih podjetjih so drugačnega značaja, običajno se tikajo vprašanja delavskih pravic in delovnih razmer. Ampak privatnih industrijskih ustanov je malo po številu in tudi ne vplujejo dosti ljudi.

Ingredi na Dunaju

Dunaj, 23. dec. — Brezposelni delavci na Dunaju, ki zahtevajo povisek podpore, da si privoščijo kaj boljše ob božičnih praznikih, so priredili zadnje dni več demonstracij. Buržoazija je v velikem strahu in 5000 oboroženih stražnikov je pripravljenih na vse slučajnosti. Včeraj je bilo 155 oseb aretiranih, ko so množice brezposelnih izvršile svoj dnevni pohod pred mestno hišo. Vlada je dovolila 10 milijard kron za odpravo brezposelnim.

POPRAVEK.

— Pri spremembah v Prosveti z dne 3. decembra se je urinila napaka. Pri št. 403 se glasi: Novoprstolp Joseph Valentin, glasi pa bi se moralo: Št. 403: Črtan Joseph Valentin.

— V razpravah za pravila dne 17. decembra iz Detroita, Mich., od brata Nika Retiča bi se moralo glasi v zadnjem odstavku: Istotako sem za sugestijo br. Sprogarja, ki priporoča, da se prejmejo rojaki iz Jugoslavije med člane S. N. P. J.

Prošnja za pomoč delavskim žrtvam fašizma.

Milan, Italija. — Italijanska delavska federacija je razposlala prošnje za pomoč delavskim žrtvam fašizma v Molinelli, centru poljedelskega okrožja na Laškem.

Molinella je bilo dolgo časa središče in trdnjava razredno zavrednega delavstva, ne samo industrijskega, temveč tudi poljedelskega. Po prihodu fašistov so ti delavci nepopisno trpeli. Njih zadržuje, organizacije konzumentov, delavske šole, poljedelske kooperative, vse so bile zaplenjene od fašistov in med nje razdeljene ali pa med krajevne veleposetnike in trgovce. Bila je plačana odkodnina kakih 30% po dolgem obdobju za isto.

Delavski dom je bil porušen in unižki delavci bojkotirani. Ko se te odredbe niso uničile delavcev v Molinelli, so fašisti bli nadnje z nasiljem. Pet sto delavcev je bilo hudo pretepenih ali pohabljenih, pet ubitih. Nihče ni prišel pred sodišče ali bil kaznovan. Petdeset družin je bilo izgnanih iz okrožja med njimi tudi sedem moških, ki so bili težko ranjeni med vojno. Izmed 1500 organiziranih delavcev, ki so ostali v distriktu, je polovica nezaposlenih, druga polovica pa dela samo za kratko dobo.

Italijanska delavska federacija je ustanovila urad v Milanu za pomoč. Posebno se delavci iz Molinelle zaneajo na pomoč delavcev iz Amerike. Razmere v Italiji so približno take kakor v ameriških krajih, kjer so močne utrdbe kulturne ali po nemirnih rudarskih okrožjih po Zapadni Virginiji.

Knjižovni pregled.

Ameriški družinski koledar za leto 1925. Enajsti letnik. Izdala in založila Jugoslovanska delavska tiskovna družba, Chicago, Ill. Natisnila "Adria" tiskarna. Cena trdo vezani knjigi 75 centov.

Po vsebini — čitvu in slikah — in po razdelitvi gradiva je letošnji koledar zelo bogat, v marsičem bogatejši kakor prejšnji leta. Koledar je v resnici izvrstno urejen; zlasti gre uredništvu vsa pohvala za obširni pregled po svetu, ki omenja vse važne dogodke tekom leta, še posebej pa socialistično in delavsko gibanje v vseh deželah. S tem je izdelana vrzel, ki je zijala v precejšnji vrsti letnikov tega koledarja. Svetovna kronika ne sme izostati v nobenem koledarju.

Lepolovne spise so prispevali naši stari znanci: Zaverinik, Molek, Taucher in A. K. od tu, Angelo Cerkvenik in Tone Selikar pa iz stare domovine. Joško Oven je spisal jako hvalešen resumé literarnega delovanja Anatola Francea. Pesmi so večinoma izvrstne; nekaj je ponatisnjenih. Priporočamo uredništvu, naj se v bodoče izogne ponatisnjenju. Knjiga, kot je koledar, mora vsebovati le izvrstna dela in dobre prevode.

Slik v koledarju je po navadi dosti — morda celo preveč. Nekatere so v resnici krasne, n. pr. alegorije "Mi smo sila", "Razmišljanje", "Adam", "Moderni Venus" (pravilno Venera!) itd. Portretov raznih delavskih voditeljev in drugih znamenitnikov je tudi lepo število.

Izkratka: Ameriški družinski koledar dela vso čast naši skromni in toliko prezirani slovenski literaturi v Ameriki. Te vrste niso kritika, niso ocena. Rečemo pa lahko, da noben pošten kritik se ne more dosti spotikati. Toplo priporočamo koledar čitateljem "Prosvete". Vreden je, da se naseli v hiši slehernega slovenskega delavca v Ameriki. — Naroča se pri upravištvu "Proletarca", 3639 W. 26th St., Chicago, Ill.

Na ogled smo dobili dve številki "Nove Evrope", srbo-hrvške politične revije, ki izhaja v Zagrebu v latinici in cirilici. List se precej bavi z našimi razmerami v Ameriki. Ameriški zastopnik lista je I. M. Petrovich, 325—9th, N. E. Washington, D. C., kateremu se pošilja naročnina. List stane \$4.00 za celo leto, \$2.25 za pol leta.

KONGRESNIKOVA ŽENA ŽELI POSTATI KONGRESNICA.

San Francisco, Cal. — Mrs. Florence Prag, vdova kongresnika Juliusa Kahna, naznanja, da sprejme kandidaturu, ako jo republikanska stranka postavi kandidatinji. Njen soprog je bil konservativen.

Meteoriti.

Še en teden. Kontest za novo ime se zaključuje 31. decembra. Kdor še misli pripisovati kakšno dobro besedo, naj se oglasi v par dneh.

Prosim, kratko! Čitatelji, ki pošiljajo vesti za moje kolono, naj bodo kolikor mogoče kratki, če hočejo, da jim odstopim prostor. To ni kolona za navadne dopise.

Božični rzonovi. Najlepše donijo letos božični rzonovi v Jugoslaviji, Albaniji, Španiji in v Egiptu. Mir ljudem pod zemljo...

Nenadomestljiv! V Clevelandu pišejo, da je bil Gompers nenadomestljiv. To je prav!

Zdaj so na ognih, če ne kurite! Sedim pri peči in pojem: "Kje so moje ročice, pisane in bele?" (Politika je slajša in bolj solnna, če se ji primeša kak nageljček, mar ni?) — Mike Pozimi, Kanosha.

Tudi papež se vrti. Sveti oča papež so te dni osteli socialisti in komunisti. Včasih niso sveti oči nič rekli, samo mahali so s roko in vzplamtela je sveta grmada. To je dokaz, da se papežovi tudi razvija — zdaj že nazdol. Socialisti in komunisti ne pojdejo bosonogi v Canosso kakor je šel svoje dni mogočen cesar.

Spomini na sablje. Dragi K. T. B. — Ko prebiram spominsko knjigo moje častite jednote, se ne morem nagledati slike prvega tajnika in delegatov v generaliki uniformi in s bridkimi sabljami opasnih. V naši jednoti je bilo tako kakor v Mehiki: vsi člani so bili generali! A prišli smo s dežja pod kap. Takrat smo bili vojaška republika, danes smo že monarhija. Aj, jaj, jaj, jaj, jaj! — Chicago.

Sveti Pavel je rekel... Cenjeni K. T. B.: Ako je sv. Pavel rekel: kdor ne dela, naj je, in kdor dela, naj ne je — po tem je pravilno, da so naš gospod župnik, ki že 10 let nič ne delajo, imeli počitnice v starem kraju, mi pa, ki delamo, da nam pokajo kosti, nimamo počitnic niti doma. — Koliko je Kristus razunal za krst sv. Janeza v reki Jordan? Če je razunal, potem je pravilno, da računajo tudi naš gospod; ako pa ni razunal, tedaj je nekaj gnilega v državi Janezov. Kaj pa patri, so že poravnali tistih 500 capakov! — K. T. M., New Duluth, Minn.

Delnice št. 2. Dragi K. T. B. Naša naselbina je poplavljena z delnicami, ki jih prodaja Mrs. Edinost & Co. Cena: 25 per capita. Prosim, pošlami nam, Kajtebriga, da li so te delnice kaj boljše od Korezovih? — Stezosledec, Barberton, O. (Ne vem. Mogoče ve Korez. Drugo, kar ste poslali, ob priliki. — K. T. B.)

Mili prasniki!... Vsako leto ob tem času, ko pride božič naokrog, poslušam lepo pesmico in potem se ozrem in gledam, gledam, gledam: — Sam mir božji, sama ljubezen božja, sama sreča božja po vsem božjem svetu... Oh, blagor mu, kdor spi!...

Tatarske novice. Hop-jupajdija hol v Rusiji so spet velike vstaje, puni, rebelje ni, krvolucije! — Novica je prišla iz Galicije preko Bukarešta. Budapešte, Dunaja, Prage, Pragerskega in gredo se je ustavila na Šmarni gori. Živela kačja novica!

Mir ljudem v Jugoslaviji! Jugoslavija si je naročila revolucijo v Albaniji za božično darilce. Dobila pa je zverinec s ostrimi kremplji.

Gobedači. "Tribuna" piše, da je mesto Chicago letos "pridelalo" dva milijona galon vina. Na vsakega prebivalca pridejo po vsakega prebivalca. Well — Čiprežni štiri galone. Well — Čiprežni bomo rekli, če nas bo kdo vlekel skozi robo, da je vse to maseno vino.

Stoprocentni! William Green, Gompersov naslednik, ne piše, ne hodi in ne vladati. Idealen predsednik? Stavim pa vse, kar imam, in dosti nimam, da ne bo predsedal 42 let. K. T. B.

Razprave o pravih S. N. P. J.

Red Lodge, Mont. — Čital sem št. 279 Prosvete, da društvo "Vipava", št. 123 S. N. P. J. v nam, Ill., predlaga iniciativo, naj se erta dodatek, ki je bil sprejet na iniciativo društva št. 333, razredov bolniške podpore. Meni se vidi to nekaj nesmišljivega. Zakaj bi zopet napravljali bolniške podpore? Ako pride do bolniške glasovanja, so stroški nesigurni. Bilo bi torej boljše, da se počaka do prihodnje konvencije, ki je tako pred duri.

Društvo se mi zdi nekam čudno, ker da ta iniciativa stavlja v nekakšno nebratstvo. Ne vem, ali si more to kdo predstavljati. Tisti člani, ki so zavarovani za dolar dnevnih bolniških podpore, bi bili podpirati one, ki so zavarovani za \$4 in \$5 dnevne bolniške podpore. A oni, ki so zavarovani za \$4 in \$5 dnevne bolniške podpore, ne bodo podpirali onih, ki so zavarovani za dolar dnevnih bolniških podpore. Zato, ker je skoraj gotovo, da ta sklad ne bo nikoli izprazen. Torej je li to bratstvo? Mojem mišljenju ni, da bi mali podpirali velikega.

Skoraj bi rekel, da je združena konvencija v Clevelandu predela leta 1921 malo preširok, ker je sprejela razreda po \$4 in \$5 bolniške podpore. Takrat niso bili preostajalo drugega, kakor odobriti ta dva razreda združenja, čeprav se je znalo, da se tako visoka razreda ne more vzdrževati z določenim assessment, ki ga plačujejo članstvo. Svedem naj samo en vzrok.

Znano mi je, da so člani zopet po tovarnah, kjer služijo po \$4 ali \$5 dnevno. Pri prvotni pa je bil član zavarovan za \$4 ali \$5 bolniške podpore. Za slučaj, da bi, mesto da bi se javil združenju po štirinajstih dneh, je bolniški listi mesec dni, ker bolniška podpora je večja kot njegov plačilo. To ni rečeno, da so vsi člani prizadeti, kateri spadajo v razreda po \$4 in \$5. To je le pripora. Zato se nikakor ne strinjam, da imamo ta dva razreda bolniške podpore, ker ni drugega kakor preprekanje in zabavljanje zaradi doklad, ki jih morajo člani plačevati, kateri spadajo v ta dva razreda. Upam, da bo prihodnja konvencija v tem oziru ukrepala.

Morda se bo kateri član šutil udeležnega. Jaz upoštevam bratstvo v vseh razredih, ne oziroma na to, v katerega kdo pripada. Treba je samo dobrega premislela pri pregovoru. Kdor več seje, prej znanje.

Strinjam se z dopisnikom iz Terone, Pa., ki opozarja odbor pravila, da bi se sprejela točka, da noben glavni odbornik S. N. P. J. ne bi smel biti društveni odbornik. S tem bi imeli glavni odborniki lepšo priliko, da nadzorujejo in poučujejo člane svojega društva ter tolaščijo prvi društveni uradniki.

Druška točka v pravilih bi bila neumestna, ako bi bila sprejeta. Sedaj se glasi: Vsak mora plačati assessment do 25. meseca, do osmih sveder. Naj se glasil, da vsak član mora plačati do 20. v mesecu, do osmih sveder. S tem bi se dalo društveno tajnikom več prilike urediti in za odpošiljatev na glavni odbor. Posebno se to tiče zapadnih članov. Sedaj mora tajnik čakati dolga črna ure in potem pa hitro predati račune ter jih odposlati na glavni urad, da ni prepozno, da določajo pravila.

Bratakim pozdravim! — K. Koznik.

Rock Springs, Wyo. — Veliko članov je že oglasilo v našem listu, kako bi se izboljšala pravila S. N. P. J. Ker sem pazljivo prebral do malega vse navete, sem se odločil napisati po mojem mnenju koristno naš organizaciji.

Če ozirih se gleda, kako bi se dalo, da bi se kolikor mogoče zmanjšali nepotrebni stroški. Mojem mnenju naj bi se 4. točka toliko spremenila, da bi se glasila: Redna konvencija se bo vsaki pet let. — Ker se zdi zelo veliko stane, da se vsaki pet let plačujejo stroški za članstvo, bi bilo boljše, da bi se stroški pri konvencijah seje razdelili na vsakega člana.

Če bi se vsako društvo št. 98 prišlo, potem členu, se naravnost vsakemu strinjani in šelim, da bi se vsaki pet let razdelili iz navedenih stroškov na vsakega člana. Če bi se na ta način bi se stroški poslali kandidatu, ki bi vedel, če

izvoljen, da bo imel štiri leta službo. Navadno ima vsakdo posel, ki ga mora v slučaju izvolitve pustiti, ker pa po sedanjem sistemu ni siguren; za več kot dve leti se naj kandidature ne udeležiti, da bi po dveh letih moral zopet drugo iskati delo. Na ta način bi imelo članstvo kandidatov na izbiri.

Bolniška podpora se bo gotovo omejila na tri dolarje, kar je naravnost priporočljivo. Razlogov ne bom navajal, ker je večina članov za to. Posmrtninskim razredom naj se doda še za \$3000 posmrtnine, zavarovalnina naj se omeji do 40. leta. Pod tem pogojem bodo imeli člani, ki si želijo več posmrtnine, priliko, da se lahko zavarujejo samo pri naši enotnosti, dočim se morajo sedaj tudi pri drugih. Zato imajo večje stroške. Prepričan sem, da bodo tako tudi društva bolj napredovala, ker bo vedno več članov, ki bodo samo člani S. N. P. J. in kot taki najboljši agitatorji za pomnožitev članstva. Dolžnosti jih večje samo na eno društvo. Član, ki je pri dveh ali treh društvih, če hoče, da kateremu svojih društev ne škoduje, ne sme prav nič agitirati za nove člane. Zlasti vzemimo društvene odbornike. Tajnik je morda pri društvu S. N. P. J. in K. S. K. J., kakor je ravno tu v Rock Springsu. Kako more tak odbornik delovati za pomnožitev članstva, ne da bi zamenjal dolžnosti pri drugem društvu? Ali če je predsednik pri dveh različnih društvih in zraven še enega istih delegat, kjerkoli deluje za pomnožitev članstva, dela proti drugemu društvu. Gotovo pa je tudi, da je za eno organizacijo bolj vnet kot za drugo. Tu so razlogi, ki jih je treba upoštevati pri posmrtninskem skladu, da se zviša magari na \$4000, tako da bodo člani imeli prav take pogoje samo pri S. N. P. J. kot jih imajo sedaj pri dveh organizacijah skupaj.

Bilo bi dobro, da bi se dodala točka pod 22. člen, ki je v sedanjih pravilih še nimamo radi nepotrebne vojnje z avtomobili, in sicer skušnje, kdo bo bolj drvil, ko gre za stavo. Ravno sedaj imamo tak slučaj v Rock Springsu. Trije so bili pripeljani v bolnišnico in govore, da bosta dva podlegla. Eden je član društva št. 10 S. N. P. J., če se dva ne. Vzrok nesreče je vožnja z avtomobilom za stavo.

Dobro bi bilo tudi dodati glede letanja po zraku, katero zelo hitro napreduje in ne bo dolgo, ko se bo došli naših članov vozilo kot sedaj z avtomobili. Nisem nasprotni pametni vožnji, naj bo po zemlji ali po zraku, naravnost nasproten pa sem, da bi plačevali posmrtnincem, ki si stavijo precejšnjo vsoto denarja za gori omenjene skušnje. — L. Demshar.

West Duluth, Minn. — Odkar je v teku razprava o pravih S. N. P. J., se še nisem oglašil glede iste, tudi nisem imel dosti časa, da bi pazno prečital, kaj imajo razni dopisovalci priporočati. Oko pa mi je prišlo na dopis, če se ne motim od Zvonkote Novaka, ki priporoča, da bi vsak glavni odbornik, ki kandidira za politično službo, moral odstopiti ali resignirati od službe glavnega odbornika S. N. P. J.

Povedati moram stališče organiziranega delavstva proti takim določbam. Zaposlen sem pri Kanadski narodni železnici (Canadian National Rywys), pri kateri je prejšnji glavni predsednik odločil, da vsak uslužbenec pri omenjeni železnici, ki želi postati kandidat kakke politične stranke za politično službo, mora takoj zapustiti službo pri železnici. Odrzba je vzbudila splošen vihar med vsemi uslužbenci proti tej avtokratični odredbi in vršil se je hud boj med zastopniki organiziranega delavstva in tedanjim predsednikom C. N. Ry. Sebe nekako pred letom in pol je novi predsednik mr. Thornton porušil odredbo in uslužbenec železnice imajo sedaj pravico ostati v službi, kadar so kandidatje za katero politično službo.

Torej S. N. P. J. kot delavska organizacija nikakor ne more biti tako avtokratična, da bi svoje glavne uradnike primorala, da zapustijo službe v takih slučajih, kajti ponavadi so kandidatje imenovani od politične stranke, katero za skrbi, da vodi močno kampanjo za svojega kandidata. Seveda, če bi se večini zdelo umestno kaj ukreniti v tem, bi poročal, da ukrene, da v slučaju, če je glavni uradni kandidat za politično službo, da vzame za čas agitacije dopust in potem, ako je izvoljen, lahko pride nazaj do časa, ko nastopajočo službo, v katero je bil izvoljen; med istim časom se pa izvoli njegov naslednik.

Točka v pravilih, katera nalaga članom, da se morajo udeležiti vsaj vsake tretje seje, naj se popolnoma izbere, kajti ta točka se menda najbolj krši pri vseh društvih in ne naredi, da bi člani hodili k sejam. Žalostno je, da je vedno le nekaj članov in to pri vsaki organizaciji, da so aginji, velika večina pa še k seji ne pride. Povem vam, če bi hoteli sponzorirati vsakega člana, ki se ne udeleži ene treh sej zaporedoma, bi morali imeti najmanj še eno osebo v glavnem uradu, da bi samo to stvar urejevala. Tudi nekaj članov bi izgubili in med temi najboljše, kar se tiče s finančne stališča, kajti jaz znam, da jih je pri našem društvu nekaj, ki redno plačujejo assessment in bolni ali posmrtninski niso nikoli, ker imajo tako delo, da ni nevarno. S tem seveda ne rečem, da bi ne mogli biti bolni, ali če bi jih primorali k vsaki tretji seji, bi jih gotovo izgubili. In če bi imeli imeti taka pravila, da bi jih kršili, je menda najboljše, da jih ni. Znam, da bo na sejo hodilo ravno toliko ali pa še več članov, ko ne bomo imeli te točke v pravilih.

Strinjam se z bratom Panianom iz Gilberta, da se zavzre kaj največ sedanjih pravil in odbrti ter doda le jako malo, tako da bodo pravila kratka, jedrnat in razumljiva, da se jih bo posamezni član lahko naučil na pamet v kratkem času.

Odbrje naj se še sklad po \$4, da bodo samo trije, po \$1, \$2 in \$3, kateri pa naj bodo združeni v en bolniški sklad. Čuvati se moramo nadalje, da ne bomo napravili pomote kot je bila \$4 in \$5 bolniškega sklada, kateri so bili vsi skupaj, potem pa sprejet predlog, da se skladi pocepijo vsak zase, kar je dvignilo dosti kritike. Da ne bo kdo mislil, da sem jaz zavarovan v višjem bolniškem skladu, da to pišem, povem, da sem zavarovan za \$2 bolniške podpore.

Želim vsem članom vesel božič in srečno novo leto. — John Kobi.

Eveleth, Minn. — Slovenska narodna podprna jednota obstoji večinoma iz delavcev, ki služijo vsakdanji kruh s trdim delom. Ko smo prišli v Ameriko, smo kmalu spoznali, da v ti deželi se ne pobirajo dolarji po cesti, le s trdno voljo in žuljavimi rokami si more delavci priboriti kak cent. In le v slučaju, če ima stalno delo ter dobro plačo, katerih pa je bolj malo dandanes, ima morda priložnost dati na stran kak dolar za "deževne dni", kakor pravi Amerikane. Vsak pa kmalu spozna, da četudi si prihrana kak cent, v slučaju boleznih denar jako hitro mine. Vprašanje potem nastane, kaj početi. Edina pomoč so društva in jednote. Tu se ne moremo zanesti na prijatelje v slučaju bolezni, le od društva in jednote nam je zagotovljena pomoč. Zato so društva tudi velike vrednosti za delavce, čeprav znamo lele v bolezni in nesreči ceniti, koliko je društvo vredno. Umevno torej, da bi moral vsak delavec gledati, da je član društva.

Kakor je vsak član lahko ponosen na svojo organizacijo, da je ud družbe, katere namen je podpirati svoje člane v sili, tako se mora tudi zanimati za vse jednotne ustanove, kar se tiče premoženja in drugi stvari. Trezno mora preudariti, kadarkoli se odloča važna zadeva na javnem glasovanju. Ko enkrat pade odločitev, je prepzno, godrnjanje ne pomaga, temveč plačaj, molči: govoril bi bil prej, dokler je bil čas.

Pri razpravi o pravih se nekateri člani spuščajo predaleč in silijo potrebe raznih novih ustanov. Lahko je pisati v listu, da naj si jednota ustanovi svoje zavetišče, svojo banko, za povečanje lista, da bi se kupila zemlja in bi se izdajale razne knjige itd., ali nihče ne premisli, da se s tem nalaga članstvu breme, katerega še sedaj komaj nosi. Kaj pa je to, če se assessment zviša za 10 ali 25 centov na člana mesečno, si mislijo nekateri. In zopet drugi, zakaj pa denar tam leži, zakaj bi se ne vložil v razne naprave, kjer bi nam prinesel večje obresti. Ali ne vedo, da je Slovenska narodna podprna jednota ustanovljena in inkorporirana po ameriških postavah in Uncle Sam pazi, da s denarjem, katerega plačuje članstvo, nihče ne špekulira. Denar se mora porabiti le za to, za kar je namenjen. Da je v resnici tako, smo videli sedaj, ko smo morali plačati dvakrat naklado v upravni sklad zaradi stroškov, ki so nastali za upravo tiskarne in jednotnega poslovanja. Članstvo si je predstavljalo, da si bomo denar izposodili iz katerega drugega sklada, da se potem v desetih letih vrne. Prišlo je pa drugače.

Res denar je bil vzet iz upravnega sklada, ali članstvo je moralo poravnati primanjkljaj z naklado.

Vse gre gladko na papirju, proračuni in drugo, ali koncem konca članstvo plačaj. In ko pride enkrat prihajati naklade, člani spoznavajo, da ne gre vse tako gladko, kakor se piše v listu. Gotovo bi se bil vsak član dvakrat premislil, preden je volil, da se vzame \$100,000 iz enega ali drugega sklada, če bi bil vedel, da bo treba plačati dvakrat naklado v upravni sklad.

Člani, ko bomo poslal delegate na prihodnjo konvencijo, recimo, do tujak in ne dalje. Mi nečemo nobenega višjega assessmenta plačevati za razne nove ustanove, kar se nam priporoča od ene ali druge strani. Ali se res nikoli ne bomo otresli stare nadloge, katere tare slovenske jednote, da se namreč skoraj na vsaki konvenciji nalaga na članstvo vedno težje breme? Prvo rešimo stare probleme, kako bi pomagali članom, katere je zadela dolgotrajna bolezen, kako bi pomagali poškodovanim, katerih prošnje prihajajo vsaki mesec in na katere se društva težko odzovejo, še težje pa jih zavrežjo.

Ravno sedaj je resna zadeva pred nami, ki se tiče bolniškega sklada. Vsak sklad naj se sam vzdržuje, to je najbolj pravično, pravijo nekateri. Še ko smo bili v prvih razredih ljudske šole, smo se učili in ališali, da le v slogi je moč. Ko smo odrasli, smo se prepričali, da je resnica. Pogledimo malo bolj okrog sebe, pa lahko vidimo in se prepričamo, kaj vse se naredi v slogi. Imamo dokaze na vseh koncih in krajih, pa še nočejo nekateri verjeti, da je ravno bolniški sklad tista sila in rešila, ki je veliko pripomogla jednoti do napredka. In to ve tudi večina članstva, ako se hočemo ozreti nazaj nekoliko let.

Zato bratje in sestre, ne delimo se, ampak recimo, bolniški sklad postavimo nazaj kakor je bil, da bomo lahko rekli, da imamo še \$100,000 v bolniškem skladu, ne kakor sedaj, ko je v enem 20 tisoč, v drugem 30 tisoč, v tretjem 10 tisoč, v četrtem par dolarjev, v petem pa tema. Z združenimi močmi, to naj bo naša misel za prihodnje leto. — John Kama, član društva št. 69.

Cleveland, Ohio. — Ker so člani naše S. N. P. J. prišli pridno razpravljati o pravih, ne bo škodovalo, ako se tudi jaz malo oglašim. Najprvo omenjam člana, ki samo v svojem imenu priporočajo velike spremembe, da je veliko bolje, ako si društvo izvoli odsek, kateremu poveri pregled pravil in se potem na seji razpravlja o spremembah, katere odsek priporoča, ter rezultat priobči v glasilo. Na ta način se prihrani marsikatera vrstica v listu in delegat, ki bo zastopal dotično društvo ima še navodilo, kako se ravnati v glavnem na konvenciji. Resnica je, da ima vsak član pravico priobčiti svoje misli in ideje, ne glede na to, če se večina članstva njegovega društva s njim strinja ali ne. Naše društvo je tudi izvolilo odsek in bode v kratkem priobčene spremembe, katere je odsek priporočal in jih je članstvo na svoji seji odobrilo.

Sedaj pa nekoliko o dopisu brata Josepha Irmara iz Akrona, O. Ta brat trdi v razpravi priobčeni v številki 296, da plačujejo oni člani, ki so zavarovani za \$1 bolniške podpore \$1.10 mesečno, oni za \$2 podpore \$1.85, za \$3 — \$2.65 itd. tako da plačujejo oni, ki so zavarovani za \$1.00 bolniške podpore višji assessment v bolniški sklad, kot oni, ki so zavarovani za \$2.00 ali več. Ta brat gotovo ni čital pravil, kajti če bi bil to storil, bi razvidel, da je lestvica za \$1.00 bolniške podpore 70c, za \$2.00 — \$1.45, za \$3.00 — \$2.25, za \$4.00 — \$3.10 in za \$5.00 pa \$4.00, h kateri se pristoje za upravni sklad 25c in za odškodninski sklad 15c torej v vsak razred enako 40c. Iz tega sledi, da za članove podpore je kdo zavarovan toliko več plačuje, da so torej višji razredi dražji in sicer za vsak dolar podpore 5c, tako da stane četiri dolar bolniške podpore 85c in peti dolar pa 90c nasproti 70c katere se plačuje za prvi dolar podpore. Kadar član kaj napakega poroča, naj bi se dalo takoj poleg popravke iz gl. urada, ker marsikdo spregleda določbe pravil in misli, da je poročilo pravilno, ter se s tem samo škoduje ugledu jednote.

K njegovemu priporočilu, da naj se dnevnik Prosveta pošlje tajnikom brezplačno, omenjam samo to, da vsak tajnik lahko toliko naročnikov dobi, da krije provizija katero dobi, stroške za dnevnik, torej na delo za naročnike in list vam bo plačan iz provizije.

Sedaj pa nekoliko k centralizaciji bolniške podpore. Dosedaj so se oglašili večinoma člani, ki so zavarovani v nižjih bolniških razredih in teh je večina, ter skoro vsi priporočajo, da se vsak sklad sam vzdržuje. Tudi pri našem društvu je tako, kajti večina je zavarovana za \$1.00 in \$2.00 bolniške podpore in ti člani so zadovoljnejši, da se vsak sklad sam vzdržuje. Članstvo se boji velikih naklad, ako bodo skladi skupni upravljeni, toda nobeden član še do danes ni povedal, da od 1. avgusta, 1919, ko je bil pokrit primanjkljaj, katerega je povzročila "flu" do februarja letošnjega leta, torej 4 in pol leta nismo imeli nobene naklade pri naši organizaciji S. N. P. J. Letos smo mesece februarja in marca plačali naklado po 50c v upravni sklad, ki je bil izprazen, kajti leta 1921 se je vrnila združevalna konvencija, za katero nismo do letos dali nobenega centa posebej. No in sedaj imamo zopet naklado v upravni sklad to pa radi tiskarne oziroma oprave tiskarne, za to naklado smo pač vedeli da pride, kajti članstvo je odglasovalo, da se tiskarna postavi, torej treba tudi plačati.

V bolniški sklad je naklada v \$4.00 in \$5.00 sklada, ker sta se ta dva sklada vled glasovanja članstva odcepila in se kot vsi drugi skladi združujeta sama zase. Iz tega je razvidno, da je kričanje o teh nepretrganih nakladah izvir iz trje in pomaga samo nasprotnikom jednote.

Posezimo malo nazaj! Pred 1. januarjem 1918 smo imeli res večkrat naklado, kajti assessment je bil prenizek, ampak če pogledamo poročilo takratnega glavnega tajnika brata Verderbarja, vidimo, da je takrat \$3.00 bolniški sklad bil najslabši in je največ bilo primanjkljaja v istem, to pa raz-

ni, torej na delo za naročnike in list vam bo plačan iz provizije.

Sedaj pa nekoliko k centralizaciji bolniške podpore. Dosedaj so se oglašili večinoma člani, ki so zavarovani v nižjih bolniških razredih in teh je večina, ter skoro vsi priporočajo, da se vsak sklad sam vzdržuje. Tudi pri našem društvu je tako, kajti večina je zavarovana za \$1.00 in \$2.00 bolniške podpore in ti člani so zadovoljnejši, da se vsak sklad sam vzdržuje. Članstvo se boji velikih naklad, ako bodo skladi skupni upravljeni, toda nobeden član še do danes ni povedal, da od 1. avgusta, 1919, ko je bil pokrit primanjkljaj, katerega je povzročila "flu" do februarja letošnjega leta, torej 4 in pol leta nismo imeli nobene naklade pri naši organizaciji S. N. P. J. Letos smo mesece februarja in marca plačali naklado po 50c v upravni sklad, ki je bil izprazen, kajti leta 1921 se je vrnila združevalna konvencija, za katero nismo do letos dali nobenega centa posebej. No in sedaj imamo zopet naklado v upravni sklad to pa radi tiskarne oziroma oprave tiskarne, za to naklado smo pač vedeli da pride, kajti članstvo je odglasovalo, da se tiskarna postavi, torej treba tudi plačati.

V bolniški sklad je naklada v \$4.00 in \$5.00 sklada, ker sta se ta dva sklada vled glasovanja članstva odcepila in se kot vsi drugi skladi združujeta sama zase. Iz tega je razvidno, da je kričanje o teh nepretrganih nakladah izvir iz trje in pomaga samo nasprotnikom jednote.

Posezimo malo nazaj! Pred 1. januarjem 1918 smo imeli res večkrat naklado, kajti assessment je bil prenizek, ampak če pogledamo poročilo takratnega glavnega tajnika brata Verderbarja, vidimo, da je takrat \$3.00 bolniški sklad bil najslabši in je največ bilo primanjkljaja v istem, to pa raz-

di tega, ker je bilo premalo članov v istem. Ako pregledamo nadaljna poročila, vidimo, da se je članstvo v tri dolarskem skladu množilo in s tem je isti ravnotako dobro napredoval kot eden in dva dolarska sklada. To nam jasno pokazuje, da če je zadosti članov v enem skladu, pa se isti vzdržuje. Teda ne mislite, da sem jaz zavarovan za \$4.00 ali celo za \$5.00 in za to govorim v prid teh skladov, ne, zavarovan sem samo za \$2.00 bolniške podpore, torej v skladu, ki je takorekoč najboljši. Če bi bilo v \$4.00 in \$5.00 skladih dovolj članov, bi se tudi ta dva sklada vzdrževala. Sem nasproten tem skladom iz vzroka, ker ni misliti, da bi se kdaj dobilo dovolj članov za isto in dovolj je, ako je član zavarovan za \$3.00 dnevne bolniške podpore. Teda preidimo na združitev in bodimo poštenji člani in sobratje, ter razmotrivajmo ta dva sklada s stališča združenja.

Že leta in leta govorimo o združenju, piše se, agitira na vse načine, a na drugi strani se dela pa nasproti in podatavlja eoklje združenju. Ali mislite, da bode član, ki je danes zavarovan pri S. N. P. J. za \$3.00 dnevne bolniške podpore in pri drugi organizaciji za \$1.00 ali morda \$2.00, kdaj glasoval za združenje in s tem dal povod, da bode plačeval velike naklade v \$5.00 sklad. Ne, tak član bo glasoval proti, ker mora, ker je to v njegovo korist, kajti ako je zavarovan pri dveh organizacijah, ne bo plačeval naklade, ako bo zavarovan samo pri eni potem je naklada gotova. Ako hočemo odpraviti omenjena sklada za nove člane, kar je pravilno, potem moramo sprejeti točko, da člani, ki pridejo vled združitve v \$4.00 ali \$5.00 bolniški sklad, ne plačujejo naklad in prispevkov kot so isti za ta dva sklada določeni, ampak da se razdelijo na toliko skladov, kot so bili prej pri posameznih organizacijah zavarova-

VOŠČILO!

Vesele božične praznike in srečno novo leto 1925,

vošči vsem svojim odjemalcem, Slovencem in Hrvatom v Clevelandu in okolici, ter se še za nadalje priporočam v obisk.

JOHN BRADAC
Pekarija in sladličilarna.

V Slovenskem Narodnem Domu, 6411 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

SVOJIM PRIJATELJEM

želimo

vesele božične praznike in srečno novo leto 1925,

ter se jim zahvaljujemo za vse dokaze zaupanja, katere so nam v preteklem letu izkazali v tako obilnem obsegu.

FRANK SAKSER STATE BANK.

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO 1925

želim vsem odjemalcem in se še za naprej priporočam v obilno poset

JOSEPH MANTEL
trgovec z železnino in hišno opravo.

V zalogi imamo raznovrstna vrata, okna, "Frame", barve, olje, agentura za Alcazar Oil Duplex peči, kurijo na premog, drva ali petrolej.

Pozor rojaki na Ely, Minn., in okolici.

Valed pomanjkanja prostora v prodajalni, ker mi že dovažajo blago na spomlad, nameram razprodati vse blago po najnižji ceni, pridite in prepričali se bode.

JOSEPH MANTEL, Hardware, ELY, MINN.

JAVNA GOVORNICA.

Glasovi članov S. N. P. J. in čitateljev Prosvete.

3 pota. — Pred časom sem obljubil pisati iz Elyja, Minn., kjer je 3. avgusta 1924 podrla, na področju nad jezerom se stalo spominjsko poslopje in potniki, ki od blizu in daleč prihajajo v poletnem času na Ely, živat sveži, trak, so med obudovanjem krasne podnočne narave s pragozdi in živimi jezeri, kjer mrgoli divjajine in okusnih rib, čisto zrasli smiljeni starodavno poslopje.

Poslopje je stalo na senčljivi bregu pol bloka, katero zemljo je podarila železorništka družba takratnemu poslovodju Peng-lyja. Mož je žrtvoval mnogo let na to delo. Še živeli 88 letni Fran-Lozar ve mnogo povedati o tem, ker na Ely, dokler ni bilo tega stranskega poslopja, so se žele poroke, krsti in alično v njegovi hiši. Prvi naseljenji samci so se tudi več časa tam hranili. Edo nas je tam na hrani po 20 in več. Lozar je izbral oni svet v svr-ke cerkve, in postavil jo med on-odlični naseljenji in Indijanci leta 1890.

Ko sem delal za danes pok. Bu-ha, sem spravljal skupaj po nje-gaj in namestniku ven zmetano-pi. In septembra 1921, ko je zad-nji pred smrtjo bil Buh na Ely, so mu Elyjanske pripravile zabav-ni večer. Delil jim je male spomin-ke z opazko na staro cerkvico, naj hranijo v njegov spomin. Pod župniščem je imel malo hišico a knjigami in listinami na policah. Liel je tudi nekaj tiskarski stroj, kupljen na Kolumbovi razstavi v Ca-agu, da tiska z njim Indijan-cem rodu Čipova v njihovem je-ziku. O stroju je rekel, da bi ga dali v staro cerkev, a drugo naj bi bilo kot kak starinski muzej. V hišici je imel pokojni vse v le-pem redu, spomine iz pionirskih dni, knjige od raznih prvakov v Ameriki. Ko sva septembra 1921 odprla shrambo, pa je bilo razme-tano kot v kakem hlevu. Sredi zbirke si je naredil rev. F. Mihel-šč garazo za svoj luksuz, da se vozi na 'špas' s svojo karo. Vse ramente, mnogo nenadomestljiv-vega pa uničeno. Z dragocenih pi-sem so bile porezane poštno znam-ke in mnogo direktno odnesena in pomandranega.

Pokojnemu Buhu sem rekel, za-kaj je pustil delati garazo v svo-ji zbirki, naker so starčka zalile solze. Stari mož je bil blagega in mirnega značaja. Rekel je, da se boče prepričati. Takrat ko je bil Buh odsoten, je namestoval v Du-luthu tedaj umrlega škofa.

Tako je šlo iz notranjine, uni-čili pa so tudi poslopje. Ko sem avgusta 1924 šel mimo, je nekdo ravno nalagal peč s prostora, kjer je stalo poslopje in kjer ni znaka več o nekdanjih pragozdi, le pa-rokbi še širle, na katerih so leta 1890 postavili cerkev. Rev. Fran-jo Mihelšč pa je drvil otroke, ki so pobirali trake na prostoru stare cerkve, češ, kaj kradete, to je cerkevno. Molče sem šel mimo in kiel podiralca tega spominjske-ga kraja. — V Kaliforniji je da-nes nekje zemlja vredna po \$1000 za četeli lote, ali na dragocenem prostoru hranijo z blatom ometa-ne lesene stavbe kot dragocene spomine poleg velikanskih cerkva in kol. Na Ely pa, kjer je svet po-peni in klub želji zaslužnega mo-la, da se ohrani staro poslopje v spomin, pa poslopje uničijo. Take krutosti pripisujejo krutemu Tur-ku, da je delal po naših krajih v srednjem veku.

Čitatelj me morda vpraša, kdo je bil prvi poslopje. Mogoče rdeč-karji bolkevik ali celo Turki. Ne, to se je naredilo na veselje in veselje Buhovega namestnika rev. Franjo Mihelšča. Ta človek je ljubljanskih šol nekoč nosil črna obleka na križevalu, dokler je bil znanje splošno mesto ne-čaja, potem pa je prišel v Ameriko. Ko sem ga prvič srečal na Ely, se mi je predstavil kot zaveden de-lavec. Ravno sedaj je imel radi-kele porodnice, ki ji je ubilo mo-že v rodniku, opravke z družbo, čemu je opomnil, da bo še zri-hal kaj talate. Sukati se je prišel školi starega Buha in ta ga je spravi toliko naprej, da živja v domovi in mrko gleda one, ki se na njega pod noge. Tupalam ljudem, nari neljube mu tedine. To je bil na primer nedavno sre-čal v bankom v Milwaukee, Wis., kateremu mu je bil zameril na Ely in to je dela ni dobil več. Pri-čal, da mu pa ne reki, naj se prvo spravi z rev. Mihelščem, druga-je pa se raje presteli s Ely.

Moj hvale za Buhove zasluge je izrazil v trgovini mrs. L. S. Star, na ni več za rabo, ljudje

ga ne marajo, ne sliši se več nje-gov glas" itd. Zavrnili sem ga, da me je sram, ko pride z Notran-ake, pa govori tako nečastno o dobrem možu.

V San Franciscu, Cal., živeča rojakinja, ki je bila prej na Ely, je več povedala, kar je zvedela, ko je bila tam. Iz Dulutha je šla do Buha na Ely po zdravlja za bolne otroke (Buh je bil kot zdrav-nik homopat) in vprašala je rev. Mihelšča, kje je Buh. Nagovorje-ni je izgledal kot da pride natrkan iz pivnice in s stanovsko čepico po strani na glavi; z zaničevanjem je pokazal na zamajljenega Buha, sedečega pri zbirki knjig.

Rojak iz Willarda je bil na Ely in vprašal o neki priliki vrtni-vo-ga se Buha: "Gospod Buh, zakaj bi pa vi zopet ne prišli nazaj na Ely?" — Že se je oglasil rev. Mi-helšč pred njim: "Ja, kam pa naj-grem jaz, če boste vi tu?" — Buh mu je zatrdil ponižno: "Le ne bojte se, se bom kmalu umaknil." Pa kolikokrat mi je rekel pok. Buh, da bi rad šel na Ely, ali rev. Mihelšč mora podpirati svojo sorodnico, vdovo, zato nima ku-harice. Po tujih hišah se mu pa na stare dni ne ljubi iskati hrane. Fara je bila Buhova, pa starček se ni hotel pričeti.

Bila pa je pretveza. Kakor hitro je Buh umrl, je Mihelšč dobil ku-harico, 18 letno dekle, ki je pu-stila knjigovodstvo pri elyjskem peku in šla služiti v farovž. V tem se vidi, koliko je bilo reverentu do sorodnice, maral ni, da bi mu Buh hodil delat nadlego na Ely, ker se je bal za fino faro, kjer je Buh imel lepo urejeno svoje skrom-no pohištvo, zbirko knjig, časopi-sov in poleg tega svojo lekarno. Koliko ljudi se spomni, kako jih je ozdravil, ko že zdravnik niso nič upali. Imel je skrivnostno o-marico, zloženo iz treh delov, ki jo je bil pripeljal na Ely leta 1835 iz Belle Prairie, Minn., iz tamka-j-njih indijanskih krajev. Ta o-mara je danes v moji zbirki, je in-dijanskega dela. Hranil je v o-mari razne stare reči še nekaj iz l. 1816, kar je bilo skrbno zaklenje-no, a ko sem leta 1921 delal za njega, je bila tudi ta omara vrže-na iz farovža. Buh mi je povedal, kaj je imel v skritem predalčku, a tudi tisto je zmanjkalo, radi česar sem videl solze v njegovih očeh. Dele omarice sem zložil sku-paj, a skritega predalčka ni.

Po predalih so bile zložene knji-ge raznih jezikov, med njimi tudi prva v jeziku Čipova, angleška slovnica kot prva knjiga te vrste od rev. Barage. Kmet še gnoj le-pše zmeče kot je bilo to razmetano. Odstanjen je bil tudi tiskarski stroj za indijanski časopis, samo da je mogel v prostor avtomobil.

Na Ely je Buh imel veliko sta-rokrajsko skrinjo. Le ona je bila še v farovžu, ali ključavnica je bila odbita. Milo me je povpraševal, kje je njegova obleka. Ne-vem, sem rekel, kar je Mihelšč tu, jaz nisem sem zahajal. Oni čas je šel rev. Mihelšč na obisk v staro domovino, ko sva to delala. Del obleke sem našel na vlažnih tleh v sakristiji, vse zmetano, spravl-jam napol segnito in pokazal Bu-hu. Tam sem tudi našel pleteni stol, ki je bil Buhu tako ljub. Na njem je imel ograjeno misijonsko vuknjo z dolgimi žepi, v katerih je nosil s seboj živeč, ko je hodil na misijon med Indijance. Pa bi-lo je vse napol strohnelo. Oni stol in suknje ima za spomin rojakin-ja Wulotz, ki ga je mnogokrat videla priti od Indijancev tam v Kaintownu, Minn.

Iz župnišča je bila tudi vržena povečana njegova slika. Dal sem popraviti okvir. Hotel sem, da od-peljeva vse v Duluth, pa Buh se je ustavil, naj se tu pusti, ker fara je njegova, ne pa Mihelščeva. Oni večer, ko so mu Elyjanske pripra-vile zabavni večer sem mu dejal sliko v staro cerkev, a nekdo mu je s cvetjem okrasil sliko.

Ko to pišem, je tretje leto po Buhovi smrti. Brez razlike mi-ljenosti so ob njegovi smrti vsi listi spoštljivo pisali o njem. Pa kako hitro svet pozabi! Prvo leto po Buhovi smrti sem poslal v neki katoliški list spis izpod Buhovega peresa, kako sta leta 1867 bila on in misijonar Pire šest dni v zame-tih. Namenila sta se bila k Indi-jancem dan hoda, ali nevihta ju je prehitela, da sta preživela v on-dotnem pragozdu in spala v kožu-ke zavita in zametana v snegu. Tako sta prestala noč. Služajno sta imela s seboj koštrunčaka s na-menom, da ga bosta jedla med ča-som, ko bosta med Indijanci, ker Indijanci izvedeli znanju, so prišli s sammi in dvema konjema, kate-rih pa je eden gladu in mrza po-ginil. Drugo jutro pa so imeli In-dijanci pojedino s konjema me-son. Tako so Elyli prvi misijon-erji, danes jim je seveda druga-

ko sem poslal spis s tako vse-bino katoliškemu listu, so ga po-slali nazaj z opazko: "Nas žive hvali, pa ne mrtvih!" Pa poveda-ti moram odkrito, da jih ne mo-rem hvaliti, ker ne vidim pri njih drugih zaslug kakor da so prišli v lepo urejene farovže, ki so jih s trudom nanravili njih predniki. Zakaj pa hočejo hvalot? Zaslutijo jo njih predniki, katerih prah je dosti več vreden kakor marsika-teri izmed naših slavnih in časti-tih gospodov.

Tudi to bo kdo očitel, zakaj pi-šem take stvari v Prosveto. Zato ker je Prosveta pošten ljudski list in v njem naj izvemo o pred-nikih, katerih so v življenju na-videz obislali s slavo, ali ko so umrli, pa hočejo za njimi zbri-sati vsako sled, uničiti njih abri-ke, same sebe pa postaviti na od-lična mesta.

Svoječasno je rojakinja na Ely pisala resnico v Prosveto o oho-lositi reverenta Mihelšča. Podpisala se ni in okrivljen je bil kajda Matija, ki ga je sam častiti Mi-helšč vstavil na česti: "Ja, fino ste me opisali!" Zastonj sem mu zatrjeval, da kolikor ga jaz po-znam, se mi ne zdi vredno, da bi avinčnik jemal v roke in pisal o njem, ker znano mi je, kako so bile ščuvane njegove ljubljence proti meni. Tudi sedaj, ako bi ne šlo radi podiranja stare narodne svetinje, bi ne pisal, tako pa naj svet ve, kaj je on, ki velja za veljaka.

Resnica je taka, pa naj Mihel-šč le trdi, da mu je fara dovolila podreti. Ljudje se sgrajajo, a previdno molčijo, ker vedo, če bi kaj zinihi proti absolutizmu, bi bi-li zatoženi pri delodajalcih. To je žalostno poglavje, ki pove, za-kaj narod izgublja zaupanje in vero. Tudi se Mihelšč izgovarja, da mu je škof dovolil. Če bi bil škof povedal željo pokojnega Buha, da se ohrani staro poslopje, pa bi škof nikdar ne bil kaj take-ga privolil. Ampak Mihelšč je moledoval okoli škofa, češ, da je želja faranov, da se podere. Škof je na tako prigovarjanje kajpada ugodil. — Matija Pogorelec.

Erie Demelgo:

Parizanka.

(Iz francoskine.)

Stala je bosa v ped globoki vo-di, oblečena samo v kopalni tri-ko, preko katerega je bil vržen belo in modro šaren volnen swea-ter. Njeni zlati lasje so vihrali v vetru, a ni se brigala za to, bila je vsa zaverovana v lov rakov, ki so se skrivali pod velikimi kamni in v razpokah skalovja.

— Yann, prav prijazno bi bilo od vas, če bi šli po mojo košaro, ki je gori na skali je dejala mla-dem bretonskemu ribiču, ki je je pomagal pri lovu.

Ko je bil odšel, je nadaljevala proti mlademu gospodu, ki je tudi v kopalni obleki, stal poleg nje in jo gledal in obžadoval brez prenehanja:

— Malo bi mi pa res lahko po-magal Roger, mesto da bi pro-dajal zijala.

— Saj veš, da tako redko ufi-vam srečo biti sam s teboj . . . Raje porabim te trenutke, da se te nagledam, kot da bi preganjal nedolžne živali.

— Pat . . . Yann . . . in ljubka roka je zaprla usta Rogerju, ki jo je strastno poljubil.

Yann je bil ustregel prošnji mlade žene. Nenadoma pa se je obrnil in opazil kretanje Parizan-ke . . . temen blisk se je zasvetil v njegovih očeh . . . počasi je na-daljeval svojo pot.

Yann je bil zaljubljen v mlado Parizanko, ki je letos že drugi-krat prišla na počitnice v bretonsko primorje. Yann je bil star petin-dvajset let. Bil je mornar in po-toval po daljnih morjih. Prošlo leto, ko se je vrnil za kratek čas domov, je prvič srečal velikomest-no lepoticco. Njena čudna milina ga je privlačevala s skrivnostno močjo, enako kot koketnost mla-de žene. Yann je začutil, da divja strast prelinja njegovo srce in ko je 'spet jadral po tropskih o-ceanih, mu je nešteto krat ljubka ali zlatolase Parizanka stopila pred oči.

Ko se je letos avgusta vrnil do-mov, je našel zopet Parizanko na počitnicah. Bila je še bolj ljubka, še bolj nežna, in njene zelene oči so tako skrivnostno žarele, da je Yann začutil vstajati vihar bla-znosti v sebi, ko je videl ljubko-va-je gospe Vertellove in Rogerja Debrisseja, njenega prijatelja.

Yann se je vrnil s košaro.

— Vrnili se moramo, gospa, kaj-ti morje narašča.

— Roger, podajte mi roko . . . pa nikari ne spustite.

Opirala se je, bolj ko je bilo treba, na Rogerjevo roko in vra-

čala sta se na suho. Yann jima je sledil in njegove oči niti za tre-nutek niso izpušile krasne posta-ve in zlatih las, v katerih so se lovili zadnji žarki zahajajočega solnea. V njegovi duši pa je mo-gočeno vstajala strast in zasenčila vse druge občutke.

Ko so bili na vrhu obrežja, so se ustavili.

— Poglejte morje, danes ima bargo vaših oči, je dejal Roger.

— Moje oči so še bolj zelene, kajne Yann? je odvrnila Parizan-ka in njen koketni pogled se je potopil v ribičeve jeklene oči.

Yann ni našel odgovora, a mla-da žena je nadaljevala:

— Ne pozabite, Yann, da od-potujem v osmih dneh, in pred odhodom hočem iti loviti na Beli otok.

— Jutri je dan velike Oseke, je odgovoril s mirnim glasom Bre-tonce, gremo lahko peš na otok če želite gospa.

— Torej dobro, pridite jutri v vilo po nas, Yann: računamo na vas.

Yann je ostal sam, med tem ko je gospa Vertellova odšla s Ro-gerjem po skalni stazi proti do-mu.

— Res je, oči Parizanke so ze-lene kot morje, kadar gleda hu-dobno . . .

Njih plamen je še podžgal Yan-novo kri . . . Nič ga ne bo moglo udušiti . . . Nič? Da . . . mor-da . . . ?

Yann je sanjal med skalovjem, med tem ko je inginjal v vijoli-časti megli Beli otok, kamor naj bi naslednji dan vedel gospe Ver-tellovo.

Morje je bilo nizko. Ribiči so prišli peš do otoka. Parizanka je hitela naprej in kmalu je bila da-leč zunaj sama z Yannom in vse-lo vzklikujoč pobirala rujuve školjke v svoje košaro.

Hitela je vedno naprej in kmalu je stala na "Menihu", mali skali, ki je oddaljena dobrih dvesto metrov od Belega otoka.

Yann ji je sledil kot senca. Nenadoma je preplašeno krik-nila:

— Glejte Yann, morje narašča, odrezani smo od suhe zemlje.

V resnici je "Menih" ločil od Belega otoka morski pas, ki se je širil od trenutka do trenutka.

— Pridite, gospa!

— Ne, voda je še preglbokoka.

— Pa bova plaval . . . hitro,

pomagal vam bom.

Parizanka je vsa zbegana, kri-la jo bodo ovirala . . . valovi pa ji še udarjajo ob noge . . . Na otoku opazi svojega soproga in Rogerja, ki ji mahata vsa prestrašena.

— Sledite mi gospa, v petih mi-nutah sva tam.

Ribčeva hladnokrvnost jo po-miri, spusti se v vodo in odplava proti Belemu otoku. Yann, ki ji plava ob strani, obžduje krasno črte njenega telesa skozi prosoj-no valovje. Tedaj se pa ona ozro in ga vpraša:

— Ali sva že blizu?

— Da . . . da . . . Toda usodni pogled je zadel ribičeve oči. Gnan od nepremagljive sile se je Yann približal mladi ženi: še enkrat je pogledal veseli obrazek in zlate lasje, ki jih nihče več ne bo poljub-ljal, in blazen od ljubezni jo je stisnil prvikrat na srce in jo divje poljubil.

Potegnil jo je v smrt . . . Poto-pil se je i njo pred očmi soproga in prijatelja, ki sta kričala od groze . . .

Zeleni val je pogasil luč njene-ga pogleda! (Prevel P. V. B.)

IGRE, KONCERTI IN PLESNE ZABAVE.

Virginia, Minn. — Vabilo na ve-selico, katero priredi društvo "Amarnica", št. 336 S. N. P. J., v korist društvene blaginje dne 28. decembra ob sedmih zvečer v Mar-quette hotel. Vstopnina za moške je po 50 centov, za ženske prosto. Ujuzdno vabimo vsa sosednja društva kakor tudi posameznike, da se še enkrat malo razveselimo in za-vrtime pred novim letom. Igrala nam bo domača harmonika. Za vsa druga potreba pa bo preskrbel za to odbrani odbor.

Članje društva št. 336, ki se ne udeleže veselice, prispeva po 50 centov v društveno blaginjo. Ne-j se nobena ne izgovarja, da ni vedela, ker tako je bilo sklenjeno na zad-nji redni seji. Torej na svidenje na veselici večer. — Elizabeth Mat-ko, tajnica.

Blanford, Ind. — Društvo št. 472 priredi makaradno veselico dne 16. januarja 1925 v John Petronovi dvorani ob šestih zvečer. Vstopni-na za moške je 50 centov, ženske po proste vstopnine. Ujuzdno vabi-mo rojake iz bližnjih naselbin, da se udeležijo polnočevitino. — Od-bor.

Harmarville, Pa. — Društvo Rdeča bodočnost št. 472 priredi plesno veselico na Silvestrov večer na 31. decembra. Pričetek je ob sedmih zvečer. Zabeva traja do dveh zjutraj v dvorani Terrace, na-proti poštnega urada v Harmar-ville, Pa. Vstopnina je za moške 50 centov, za ženske 25 centov. Ker

je to letna veselica, ste vabljeni vsi člani in članice od sosednjih društev ter posamezni rojaki in člani iz bližnje in daljne okolice. Veselica se vrši v korist društvene blaginje. Torej vsi na veselico. Igra-la bo izvrstna godba, orkester iz Pittsburgha, Pa. Za žejne in lačne kakor vse drugo bo skrbel ša to iz-voljeni odbor.

Yukon, Pa. — Vabilo na veselico, katero priredi delničarji Ass'n. Hall No. 1 v Yukonu, Pa., na stare-ga leta večer. Vabilo se rojaki iz bližnje in daljne okolice, da nas posetijo omenjeni večer. Za vse, kar je potrebno na veselici, bo skrbel za to izvoljeni odbor. Torej na svi-denje na starega leta večer. — F. Medved, tajnik.

Edison, Kans. — Naznanjam, da bo naše društvo "Karl Marx", št. 225 v Edisonu, Kans., priredilo veseli-co dne 31. decembra v navadni dvorani Ravnikarjevi. Ujuzdno vabi-mo vsa sosednja društva iz oko-lice in tudi posameznike, da se ude-ležijo. Godba bo izvrstna, ali za vse mogoče dobrine bo preskrbel veseli-čni odbor. Postreženo bo lačnim in tudi žejnim, torej ne pozabite tepe prilike. Začetek bo ob šestih zvečer. Torej na svidenje na sla-rogga leta večer. Z bratskim pozdra-vom — Joseph Klinkon, tajnik.

SEJE IN SHODI.

Bradock, Pa. — Naznanjam čla-nom in delničarjem izobraževalne-ga društva Bradock, da bo izred-na seja dne 28. decembra v Sloven-skem domu ob dveh popoldne. Vabim vse člane in delničarje, da pri-de v polnem številu. Imamo več važnih reči rešiti v korist doma. — Frank Arhar, predsednik.

Waukegan, Ill. — Društvo št. 119 opominja člane, da ne pozabijo na seja dne 28. decembra, ker je letna seja. Dolžnost je tudi tistih, ki bolj redkokrat pridejo na seja, da se udeležijo. Kakor veste so tudi volitve društvenega odbora za leto 1925 na vrsti in več drugih važnih reči. Naznanjam je tudi izredni assement za mesec december, dolar v upravni sklad, kar šelim, da prej-mem z rednim assessmentom. Pravila S. N. P. J. moramo spojinjavati vsi. — Frances Zakovšek, tajnica.

Cleveland, Ohio. — Naznanjam članom in članicam društva št. 173, da zadnja seja, ki se je vrtila dne 7. decembra, bi morala biti glav-na seja, na kateri bi se moral izvo-liti društveni odbor in rešiti bi i-meli druge važne reči. Ker pa je

bilo na letni seji premalo števil-čianov navzočih, smo morali glavn-e reči prestaviti za prihodnjo, to je 4. januarja 1925. Začetek seje točno ob eni popoldne. Za mesec januar bom še jaz uredil društvene reči. Torej člani, pridite vsaj en-krat na leto na seja, da boste slišali račune in zakaj morate plačati naklado, da ne bo treba vsakemu posebej tolmачiti. Vsa tiste, ki i-mate najvažnejše mesto pri seji, bi prosil, da bi se vedli pri seji do-stojno, kakor se spodobi. — Jos. Blatnik, tajnik.

Riversville, W. Va. — Opozorjam člane društva Primorski bratje št. 417, da smo sklenili oddati napre-obdržavni redne seje v letu 1925 vsako drugo nedeljo v mesecu ob desetih popoldne. Torej se ne bodo vrstile več prvo nedeljo v me-secu. — Matt Grbac, tajnik.

Chicago, Ill. — Članicam dr. "Nada" št. 102 SNPJ. naznanjam, da se bo prihodnja seja vrtila dne 3. januarja, 1925, to je v soboto zvečer, začetek seje ob sedmih v spodnji dvorani S. N. P. J. 3659 S. Lawrence Ave.

Obenem tudi prosim članice, da vsaka prav gotovo poravnava asse-ment in poleg tega plača tudi dolar posebnega assessmenta, ki je razpi-san za mesec december. One čla-nice, ki so to prej plačale reden asse-ment za mesec december, naj to vpoštevajo in naj mi pošljejo še en dolar za izreden assessment v uprav-ni sklad. To je zadnji mesec v letu, in katerega ne bo plačala asse-ment kot določajo jednolita pra-vila, bo s tem soproga sebe suspendirala. Dotične članice, ki so mi po-silale assessment za celo leto, in sku-sale živeti izven Chicago, naj tudi vamejo to vpoštev, ter naj mi poš-ljejo tisti dolar izrednega asse-ment za mesec december. Izredni assessment je prav tako oblihan kot navadni in redni assessmenti, zato naj članice to vpoštevajo, da ne bo za katero posneje kakšnih neprilik. Članice naj torej to vpoštevajo, da bo mogoče tajnici zaključiti let-ne račune in da bo društvo nasti-pilo novo leto s pravilno urejenimi knjigami, kot se naprednemu dru-štvu spodobi! — Frances A. Tau-char, tajnica.

Cleveland, Ohio. — Naznanjam bratom društva "Tabor", št. 136, da sem se preselil v drugo hišo na ravno isti ulici. Moj naslov je: Frank Stemberger, 8613 Rosewood Ave. — Tajnik.

Delavski list je sila, s katere računa vaš nasprotnik.

NA PRODAJ LEPA HIŠA V STAREM KRAJU

v Stari Vasi pri Škocijanu, pošta Škocijan na Do-lenjskem. Hiša je v dobrem stanju velik vrt in dosti sadnega drevja okrog hiše in drugega zemljišča. Veliko dobre zemlje in vse poleg ceste. Cena vsemu skupaj je le \$400.00. Za pojasnila uprašajte pri lastniku na naslov: John Kern, 458 Scott St., Mil-waukeee, Wis.

SLOVENSKA LEKARNA

"JUSTRITE PHARMACY"

270 — 1st AVENUE MILWAUKEE, WIS.

Je sedaj v slov. rokah in se priporoča vsem Jugoslovanom

VIKTOR PETRUSEK, lastnik

(Poprej last Owl Drug Co.)

Odperto od 8:00 pop. do 10 p. p. Lahko se pokliče ponoči.

Tel. Hanover 362.

Stara in poštena pogrebniška družba, O'Donnell & Co. vam nudi pomoč v temnih urah, in gleda na to, da je slovenski narod, kar naj bolje postrežen v njegovo zadovoljstvo. Na razpolago je tudi vam Slovenec, ki je pri nas.

O'DONNELL & CO.

Funeral Directory and Embalmers

SALT LAKE CITY, UTAH.

Telegram O'Donnell & Co. Telephone Wauatch 6461

PRODAJALNA RAZNIH KRASNIH DARIL, KI BODO GOTOVO ZADOVOLJIVA.

Krasno zalogo dragocenih zlatnin, srebrnine, pla-ne, fonografi in ploče, so vam na razpolago in vale iz-biro.

Naša velika zaloga Slovenskih ploč je zelo prilju-bljena. Igrane in pete od naših slavnih artistov in vo-bujejo najboljšje, ter najnovije naše slovenske godbo-ne komade. Pišite nam takoj in naš cenik za ploče vam pošljemo na vašo željo.

Za zanesljiva popravila pustite vašo zlatnino, žepne ali stenske ure in drugo našemu izkušenemu švicarsko-mu urarju. Naše cene se zmerne in vsa dela so jamče-na, da vam dajo popolno zadovoljstvo. Vse blago posla-no v popravilo po pošti se vam pošteno vrne, ko je po-pravljeno.

JUGOSLAVIA JEWELRY & PHONOGRAPH CO.

Glavna prodajalna:

326 GROVE STREET, MILWAUKEE, WIS.

Podružnica:

5245 RUSSELL STREET, DETROIT, MICH.

